

จินตภาพพื้นที่ของการถูกทำลาย

โดย

นายดิศกร แววทองรักษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

จินตภาพพื้นที่ของการถูกทำลาย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

IMAGE DESTROYED AREA

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Fine Arts (VISUAL ARTS EDUCATION)
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2018
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	จินตภาพพื้นที่ของการถูกทำลาย
โดย	ดิศกร แวทองรักษ์
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์ศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ ทินกร กาษรสุวรรณ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ญาณวิทย์ กุญแจทอง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ทินกร กาษรสุวรรณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิสูตร โพธิ์เงิน)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ศาสตราจารย์ เดชา วราชน)

60901304 : ทัศนศิลป์ศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : จินตภาพพื้นที่ของการถูกทำลาย, ทัศนศิลป์สื่อผสม

นาย ดิศกร แวทองรักษ์: จินตภาพพื้นที่ของการถูกทำลาย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : รองศาสตราจารย์ ทินกร กาษรสุวรรณ

การสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์ทางทัศนศิลป์ เรื่อง จินตภาพพื้นที่ของการถูกทำลาย ภาพและจินตภาพที่ข้าพเจ้าได้มาจากความรุนแรง การถูกคุกคาม การทำลายในสถานการณ์ในสามจังหวัดชายแดนใต้และเป็นพื้นที่ถิ่นกำเนิดของข้าพเจ้าที่มีแต่ความรุนแรง การถูกคุกคาม การทำลายภายในพื้นที่เป็นปัจจัยหนึ่งทำให้เกิดการสูญเสียทั้งชีวิตทรัพย์สินที่เป็นมรดกของชาติ ไม่ว่าจะเป็นโบราณสถาน โบราณวัตถุ ทำลายสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจทางศาสนา ของผู้คนในท้องถิ่น ส่งผลกระทบต่อผู้คนในพื้นที่อย่างมหาศาล ผู้คนที่ต่างศาสนากัน ภาษาต่างกัน แต่วิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่คล้ายคลึงกัน การแต่งกายที่คล้ายคลึงกัน ที่ผู้คนภายในพื้นที่นิยมใช้ผ้าถุงลายดอกหรือผ้าปาเต๊ะกันมากและเป็นของที่ขึ้นชื่อทางสามจังหวัดชายแดนใต้ ข้าพเจ้าจึงนำเอาศิลปะที่มีความเป็นท้องถิ่นและความรู้สึกส่วนตัวสร้างสรรค์รวมถึงสัญลักษณ์ต่างๆของศาสนา จิตการดำเนินชีวิตของชาวใต้ ไม่ทำคำย่นของผู้ประสบเหตุการณ์ต่างๆ ในแนวทางผลงานวิทยานิพนธ์เทคนิคสื่อผสมรูปแบบงานกึ่งนามธรรม

การสร้างผลงานวิทยานิพนธ์ทั้ง 2 ชั้นนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อ เพื่อศึกษารูปแบบการแสดงออกถึงความรุนแรงผ่านงานรูปแบบศิลปะสื่อผสมกึ่งนามธรรม ทดลองวิธีการสร้างสรรค์และเพื่อแสดงออกทางความรู้สึกและความอัดอั้น หรือบางสิ่งที่ถูกกระทำอย่างไม่สมควรโดนกระทำในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ผลงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ ประกอบด้วยผลงานจิตรกรรมสื่อผสม 2 มิติ จำนวน 2 ชั้น ชั้นที่ 1 มีขนาด กว้าง 1.50 เมตร x สูง 2 เมตร และชั้นที่ 2 มีขนาด กว้าง 2.40 เมตร x สูง 4 เมตร

60901304 : Major (VISUAL ARTS EDUCATION)

Keyword : Image Destroyed Area, Mixed Media Art

MR. DIDSAGON WAEWTHORNGRAK : IMAGE DESTROYED AREA THESIS ADVISOR
: ASSOCIATE PROFESSOR TINNAKORN KASORNSUWAN

This creative thesis under titled "Image Destroyed Area" Images and imagery that come from violence, threats, destruction of the situation in the three southern border provinces, which is my local area that is full of them, which is one of the factors causing the loss of lives and properties, the national heritage including ancient remains, and antiques. Moreover, religious spiritual anchor of local people has been destroyed, affecting people in that area a lot.

Although, different religions and languages people there but they have similar way of lives included clothes, sarong or batik is popular cloth here that is a well-known local product of the three southern border provinces. I therefore use the local art, my own creative feeling, combine with various religious symbols, Southern lifestyle and crutches of the victims of those bad events, in creating the thesis theme with semi abstract mixed media techniques.

To create all this 2 thesis artworks with the purpose of the study as; to express the patterns of violence through the semi abstract mixed media art, to experiment the creative ways, and to display the feelings and repression on something bad that has happened inappropriately in the three southern border provinces area. Theses thesis creation compose of 2 painting art works with 1.5*2 meters and 2.4*4 meters size.

กิตติกรรมประกาศ

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด “จินตภาพพื้นที่ของการถูกทำลาย” ได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีต้องขอขอบพระคุณบิดามารดาผู้ให้กำเนิด และสนับสนุนงบประมาณในการศึกษาเล่าเรียน ผู้เสียสละกาย และพร้อมที่จะเป็นผู้ให้ กำลังกาย กำลังใจ และสติปัญญาแก่ข้าพเจ้า

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ทินกร กาษรสุวรรณ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิสูตร โปธิเงิน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์เกียรติคุณพิชญ์ ศุภนิมิต ศาสตราจารย์เกียรติคุณปรีชา เกาทอง ศาสตราจารย์ญาณวิทย์ ฤกษ์ทอง อาจารย์ฐานิศ เหมศาสตร์ รวมถึงคณาจารย์ในภาคทัศนศิลป์ศึกษาทุกท่าน ผู้ประสิทธิ์พราสาทวิชาความรู้ แนะนำสั่งสอน และให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งในการพัฒนางานศิลปะของข้าพเจ้าและการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ “จินตภาพพื้นที่ของการถูกทำลาย” ในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์นริศ เหมวิจิตร อาจารย์อนุโรจน์ จันทร์โพธิ์ศรี ครูศิลป์ชัย สมสงวน และครู อาจารย์ทุกท่านที่สอนให้ข้าพเจ้าสัมผัสกับศิลปะ เป็นผู้วางรากฐานและเป็นแรงผลักดันสนับสนุน ถ่ายทอดองค์ความรู้ จนเติบโตเป็นข้าพเจ้ามาในวันนี้

ขอกราบขอบพระคุณครู อาจารย์ พี่ๆ ช่างไม้แกะสลักและช่างไม้ปรานีต สำนักช่างสิบหมู่ ที่ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และที่ให้กำลังใจทุกท่าน

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ก่อให้เกิดคุณงามความดี สร้างประโยชน์ต่อผู้ที่ทำการศึกษา ข้าพเจ้าขอน้อมระลึกถึงความเคารพเป็นอย่างสูง ขอให้ความดีงามและประโยชน์ต่างๆ ได้เกิดแก่ผู้เกี่ยวข้องและผู้สนใจศึกษาค้นคว้าความรู้ทางศิลปะต่อไป

ดิศกร แวทองรักษ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. ความสำคัญของปัญหาและแรงบันดาลใจ.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
3. กรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์.....	3
4. สมมติฐานของการศึกษา.....	3
5. ขอบเขตของการสร้างสรรค์.....	4
6. ขั้นตอนวิธีการในการศึกษาและการสร้างสรรค์.....	4
7. ขั้นตอนการสร้างสรรค์.....	4
8. ระยะเวลาผลงานวิทยานิพนธ์.....	5
9. นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
10. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	5
11. งบประมาณที่ใช้ในการสร้างสรรค์ (โดยประมาณ).....	5
12. ประโยชน์ที่ได้รับ.....	6
บทที่ 2 ที่มาและแรงบันดาลใจ.....	7
1. อิทธิพล/ข้อมูลส่งผลต่อแนวคิด.....	9

1.1	สังคมภายในพื้นที่	9
1.2	ศาสนา	10
1.3	ผ้าปาเต๊ะ	11
1.4	ภาพบรรยากาศต่างๆภายในพื้นที่.....	13
2.	รูปแบบและเทคนิควิธีการสร้างสรรค์.....	19
2.1.	องค์ประกอบศิลป์	19
2.2.	ศิลปะการจัดวาง	22
2.3.	จิตรกรรมสื่อผสม	23
2.4.	การแสดงออกทางศิลปะ	24
3.	อิทธิพลทางศิลปกรรม	25
3.1.	จิตรกรรมไทยประเพณี วัดสุวรรณาราม บางกอกน้อย.....	25
3.2.	ปาโบล ปิกัสโซ.....	26
3.3.	อนุโรจน์ จันทโรไพฑ์ศรี.....	28
บทที่ 3	วิธีการดำเนินการสร้างสรรค์.....	31
1.	แนวคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์.....	32
2.	รูปแบบของงานสร้างสรรค์	32
3.	วิธีการดำเนินงาน.....	32
3.1.	ขั้นตอนและวิธีการศึกษา.....	32
3.2.	ขั้นตอนและกระบวนการสร้างสรรค์.....	33
4.	ระยะเวลาในการดำเนินงาน.....	45
4.1.	ระยะเวลาหาข้อมูล	45
4.2.	ระยะเวลาการค้นหารูปร่างรูปทรงเทคนิค	45
4.3.	ระยะเวลาของการสร้างสรรค์ผลงานจริง	45
5.	วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน	47

6.ภาพผลงานที่สำเร็จ	49
บทที่ 4 ผลวิเคราะห์การสร้างสรรค์.....	51
ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์.....	52
วิเคราะห์การจัดองค์ประกอบภาพ.....	53
วิเคราะห์การจัดองค์ประกอบภาพ.....	54
สรุปผลงานก่อนวิทยานิพนธ์	55
ผลงานวิทยานิพนธ์.....	55
ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1.....	55
วิเคราะห์การชมผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1.....	57
ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2.....	59
วิเคราะห์การชมผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่2.....	61
สรุปผลงานวิทยานิพนธ์.....	63
การติดตั้งและการนำเสนอผลงาน.....	63
บทที่ 5 สรุป.....	64
สรุปผลการสร้างสรรค์.....	64
อภิปรายผล.....	64
ข้อเสนอแนะในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งต่อไป.....	67
รายการอ้างอิง	68
ประวัติผู้เขียน.....	70

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 กรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์.....	3
ตารางที่ 2 ตารางวิเคราะห์อิทธิพลต่อการสร้างสรรค์งาน	30
ตารางที่ 3 แสดงรายละเอียดของระยะเวลาในการดำเนินงาน	46
ตารางที่ 4 ตารางวิเคราะห์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์	54
ตารางที่ 5 ตารางวิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1.....	59
ตารางที่ 6 ตารางวิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2.....	62

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ภาพพระภิกษุกับเพื่อนที่นับถือศาสนาอิสลาม	10
ภาพที่ 2 ผ้าปาเตะ	11
ภาพที่ 3 ทางเข้าวัดประจำหมู่บ้าน	13
ภาพที่ 4 บริเวณวัดและกุฏิของพระภิกษุ	13
ภาพที่ 5 มัสยิดกรือเซะ	14
ภาพที่ 6 มัสยิดประจำหมู่บ้านภายในชุมชนอิสลาม	14
ภาพที่ 7 โรงเรียนประจำหมู่บ้าน	15
ภาพที่ 8 ภายในบริเวณอาคารเรียน	15
ภาพที่ 9 สถาปัตยกรรมภายในพื้นที่	16
ภาพที่ 10 บริเวณที่พักอาศัย	16
ภาพที่ 11 ด้านตรวจ	17
ภาพที่ 12 หอคอยประจำด้านตรวจ	17
ภาพที่ 13 ร้านค้าริมทาง	18
ภาพที่ 14 ร้านอาหารภายในพื้นที่	18
ภาพที่ 15 สร้างสรรค์ระหว่างปี พ.ศ.2279-พ.ศ.2352	25
ภาพที่ 16 ภาพผลงานของปาโบล ปีกัสโซ	26
ภาพที่ 17 ชุดผลงานสุญญกาล สร้างสรรค์เมื่อปี พ.ศ.2558	28
ภาพที่ 18 ภาพร่างผลงานก่อนวิทยานิพนธ์	33
ภาพที่ 19 ภาพร่างผลงานก่อนวิทยานิพนธ์	33
ภาพที่ 20 ภาพร่างผลงานก่อนวิทยานิพนธ์	34
ภาพที่ 21 ภาพร่างผลงานก่อนวิทยานิพนธ์	34

ภาพที่ 22 ภาพร่างผลงานก่อนวิทยานิพนธ์	35
ภาพที่ 23 ภาพร่างผลงานก่อนวิทยานิพนธ์	36
ภาพที่ 24 ภาพร่างผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1	37
ภาพที่ 25 ระยะเวลาสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1	37
ภาพที่ 26 ระยะเวลาสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1	38
ภาพที่ 27 ระยะเวลาสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1	38
ภาพที่ 28 ระยะเวลาสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1	39
ภาพที่ 29 ระยะเวลาสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1	39
ภาพที่ 30 ระยะเวลาสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2	40
ภาพที่ 31 ระยะเวลาสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2	40
ภาพที่ 32 ระยะเวลาสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2	41
ภาพที่ 33 ระยะเวลาสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2	41
ภาพที่ 34 ระยะเวลาสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2	42
ภาพที่ 35 ระยะเวลาสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2	42
ภาพที่ 36 ระยะเวลาสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2	43
ภาพที่ 37 ระยะเวลาสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2	43
ภาพที่ 38 ระยะเวลาสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2	44
ภาพที่ 39 วัสดุอุปกรณ์	47
ภาพที่ 40 วัสดุอุปกรณ์	47
ภาพที่ 41 วัสดุอุปกรณ์	48
ภาพที่ 42 วัสดุอุปกรณ์	48
ภาพที่ 43 ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1	49
ภาพที่ 44 ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2	50
ภาพที่ 45 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์	52

ภาพที่ 46 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์.....	53
ภาพที่ 47 วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1.....	56
ภาพที่ 48 วิเคราะห์การชมผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1.....	57
ภาพที่ 49 วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2.....	60
ภาพที่ 50 วิเคราะห์การชมผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2.....	61

บทที่ 1

บทนำ

ผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้นมา ความรู้สึกและแรงบันดาลใจนับเป็นส่วนสำคัญ เหตุการณ์ความรุนแรงภายในพื้นที่ที่เกิดขึ้น เกิดผลทำลายทุกอย่าง สิ่ง ทำลายวัตถุ ความเชื่อมั่น ความรู้สึกของผู้คน สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่ผลักดันเกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ แนวคิดในการสร้างสรรค์ โดยใช้ความรู้สึกของตัวเองเป็นฐานหลักในการแสดงความรู้สึกและการแสดงออก

ความรุนแรงและชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เกิดขึ้นมานานหลายสิบปี ที่หาวันยุติไม่ได้ สร้างความเดือดร้อนในการใช้ชีวิตประจำวันที่มีแต่ความอันตรายหาความปลอดภัยไม่ได้ ทำลายทุกอย่างอย่าง สถานการณ์ความรุนแรงเป็นสิ่งที่มิแต่ นำผลเสียเข้ามาให้ชีวิตของผู้คน ทำให้เกิดความไม่เชื่อใจกัน สร้างความหวาดระแวง หวาดกลัว ข้าพเจ้าอยากให้สิ่งเหล่านี้หมดไปจากพื้นที่ อยากให้พื้นที่มีแต่สันติภาพ มีแต่ความสวยงามของผู้คน มีการไว้น้ำใจเชื่อใจกัน ให้ความหวาดระแวงหายไป ให้สิ่งที่ดีงามมีในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1. ความสำคัญของปัญหาและแรงบันดาลใจ

ภาพข่าวเหตุการณ์และสถานการณ์ต่างๆในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มกราคม 2547 ย้อนหลังกลับไปเมื่อ 15 ปีที่แล้ว เป็นวันเกิดเหตุการณ์ปล้นปืนครั้งใหญ่จากค่ายกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาสหลายคนเรียกวันนั้นว่า "วันเสียงปืนแตก" เพราะหลังจากนั้นเป็นต้นมา สถานการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ก็เปลี่ยนไป กลายเป็นดินแดนมึนคัมภีร์ มีเหตุรุนแรงรูปแบบต่างๆ ทั้งยิง ทั้งเผา ทั้งระเบิด แทบจะรายวัน ตลอด 15 ปีของความขัดแย้ง 15 ปีของความรุนแรง เต็มไปด้วยความสูญเสีย รอยเลือด คราบน้ำตา และการเสียโอกาสของการพัฒนาที่ประเมินค่ามิได้กลุ่มคนที่ได้รับผลกระทบจากเหตุรุนแรงมากที่สุดคือประชาชนทั่วไป หรือประชาชนผู้บริสุทธิ์นั่นเอง¹

¹ ศูนย์ข่าวภาคใต้."15 ปีไฟใต้ งบละลาย 3 แสนล้าน ตาย 4 พัน เจ็บกว่าหมื่น." 2562, เข้าถึงเมื่อ 22 มิถุนายน 2562, จาก <https://www.isranews.org/content-page/67-south-slide/72581-fifteen-72581.html>.

จากสถานการณ์ความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นปัจจัยหนึ่งทำให้เกิดการสูญเสียทั้งชีวิตทรัพย์สินที่เป็นมรดกของชาติ ไม่ว่าจะเป็นโบราณสถาน โบราณวัตถุ ทำลายสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจ ทางศาสนา ของผู้คนในท้องถิ่น ส่งผลกระทบต่อผู้คนในพื้นที่อย่างมหาศาล ผู้คนที่ต่างศาสนากัน ภาษาต่างกัน แต่วิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่คล้ายคลึงกัน การแต่งกายที่คล้ายคลึงกัน ที่ผู้คนภายในพื้นที่นิยมใช้ผ้าถุงลายดอกหรือผ้าปาเต๊ะกันมากและเป็นของที่ขึ้นชื่อทางสามจังหวัดชายแดนใต้ ข้าพเจ้าจึงนำเอาศิลปะที่มีความเป็นท้องถิ่นและความรู้สึกส่วนตัวสร้างสรรค์เป็นผลงานที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ทางสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ขึ้นในรูปแบบเฉพาะตน

สถานการณ์ความรุนแรง ส่งผลกระทบต่อคนในพื้นที่เป็นอย่างมาก ผู้คนเกิดความกลัว ความหวาดระแวง ไม่ไว้วางใจกัน เหตุการณ์ก็รุนแรงเกิดการฆ่ากันตาย ทำลายสิ่งสำคัญต่างๆ ทั้งวัด พระพุทธรูป มัสยิด สถาปัตยกรรมโบราณ สิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจ ที่โดนเผา ทำลายจนเป็นถ้ำถ้ำนรก สภาพบ้านเมืองมีแต่ความย่ำแย่ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวันเปรียบได้ดั่งเปลวไฟที่แผดเผาบ้านเมือง เรื่องราวพวกนี้เป็นสิ่งที่อัดอั้นภายในใจของข้าพเจ้าเป็นอย่างมาก สถานการณ์ภายในพื้นที่ไม่มีวันจบ วันที่แผ่นดินจะร่มเย็นจะไม่มีเลยหรืออย่างไร หรือจะเป็น “สงความกลางเมือง” ไปตลอดโดยที่หาวันสิ้นสุดไม่ได้

จากเหตุการณ์ความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ทำให้เกิดแนวคิดที่จะแสดงออกถึงความรุนแรง การถูกกระทำ หรือการทำลายความเชื่อมั่นและทำลายสิ่งต่างๆที่อยู่ภายในพื้นที่ ทำให้มีแต่การสูญเสีย การเสียชีวิตการบาดเจ็บของประชาชน ผู้นำศาสนา เจ้าหน้าที่ของรัฐ จากสิ่งที่เห็นและภาพความทรงจำเหล่านี้เกิดการสร้างสรรค์ผลงานขึ้นมา เพื่ออยากแสดงออก สื่ออารมณ์ที่อยู่ภายในออกมา ให้บุคคลภายนอกได้เห็น ความรู้สึกของพื้นที่เหตุการณ์นั้นมีความอัดอั้นมากขนาดไหน ในแนวทางผลงานวิทยานิพนธ์ในรูปแบบที่เป็นแนวทางรูปแบบงานกึ่งนามธรรม

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อศึกษารูปแบบการแสดงออกถึงความรุนแรงผ่านงานรูปแบบศิลปะสื่อผสมกึ่งนามธรรม ทดลองวิธีการสร้างสรรค์

2.2 เพื่อแสดงออกทางความรู้สึกและความอัดอั้น หรือบางสิ่งที่ถูกกระทำอย่างไม่สมควรโดนกระทำในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ โดยสร้างสรรค์ผ่านผลงานศิลปะกึ่งนามธรรม

3. กรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์

ตารางที่ 1 กรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์

แรงบันดาลใจ	อิทธิพลทางศิลปกรรม	เทคนิค	รูปแบบ
สถานการณ์ความ รุนแรงสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้ที่สร้าง แต่ผลเสียให้กับผู้คน ภายในพื้นที่	-จิตรกรรมวัดสุวรรณ (พ.ศ.2279-พ.ศ.2352) -ปาโบล ปิกัสโซ่ (พ.ศ.2481) -อนุโรจน์ จันทร์โพธิ์ศรี (พ.ศ.2558)	-ผลงาน2มิติแบบกึ่ง นามธรรมที่แสดงออกถึง การทำลาย - ลวดลายของผ้าปาเต๊ะ	-ศิลปะการจัดวาง (Installation Art)

แนวคิด แสดงออกถึงการถูกทำลายของพื้นที่ ความรุนแรง ความสะเทือนใจ ของศาสนาไทยพุทธและอิสลาม ของ
ชีวิตความเป็นอยู่ผู้คนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เกิดเป็นแนวคิดการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขึ้น
ผลงานวิทยานิพนธ์ เรื่อง จินตภาพพื้นที่ของการถูกทำลาย
นำเสนอในรูปแบบผลงาน 2 มิติ กึ่งนามธรรม จำนวน 2 ชิ้น

4. สมมติฐานของการศึกษา

ผลงานกึ่งนามธรรม ได้ผลงานสะท้อนแนวคิดแสดงออกถึงการ แผลเผา การถูกทำลายวัตถุ
สังคัม ความเชื่อมั่น เชื่อใจ ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่เกิดจากความอัดอั้นส่วนตัวของ
ข้าพเจ้าอยู่แล้ว และได้รับรู้ถึงความรู้สึกของผู้คนในพื้นที่ที่มีความรู้สึกอัดอั้นต่อเหตุการณ์ไม่ต่างกับ
ข้าพเจ้า จึงต้องการนำความรู้สึกนี้ และลวดลายของผ้าปาเต๊ะที่ได้รับแรงบันดาลใจมา ถ่ายทอดเป็น
ผลงานศิลปะ

5. ขอบเขตของการสร้างสรรค์

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา สถานการณ์ความรุนแรง ความไม่สงบ ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

5.2 รูปแบบ เป็นการสร้างสรรค์ผลงาน โดยใช้สภาวะที่ออกมาจากภายในเป็นตัวนำจินตนาการสร้างจินตภาพและลวดลายของผ้าปาเต๊ะที่ได้รับแรงบันดาลใจมา ถ่ายทอดเป็นผลงานศิลปะกึ่งนามธรรม

5.3 รูปแบบด้านเทคนิค เป็นงานสื่อผสม โดยใช้เทคนิคเขียนสีบนกระดาษไขและเผาไฟ

6. ขั้นตอนวิธีการในการศึกษาและการสร้างสรรค์

ขั้นตอนการศึกษา

6.1 ศึกษารายละเอียดถึงปัญหาความรุนแรงภายในพื้นที่สามจังหวัดชายแดน

6.2 ศึกษาวิถี ชีวิตของคนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้

6.3 ศึกษางานจากผลงานศิลปะไทยประเพณี ผ้าปาเต๊ะ และจากผลงานของศิลปินจากอดีตและปัจจุบันที่เป็นแรงบันดาลใจ ใกล้เคียงกับเนื้อหาและแนวคิด

6.4 ศึกษาข้อมูลทางด้านวิชาการที่ใกล้เคียงกับสิ่งที่ศึกษา แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ทัศนคติเกี่ยวกับความจริงและสิ่งที่เป็นจริง

6.5 สรุปรวบรวมข้อมูลทั้งหมด ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์รูปแบบทั้งหมด แนวคิดเทคนิคกระบวนการสร้างสรรค์ให้สอดคล้องและตรงกับจุดประสงค์ของการศึกษา

7. ขั้นตอนการสร้างสรรค์

ระยะก่อนผลงานวิทยานิพนธ์

7.1 นำการแต่งกาย หรือลวดลายต่างๆที่แสดงออกถึงพื้นที่ได้ชัดเจนที่สุด

7.2 ร่าง สเก็ต หารูปแบบให้สอดคล้องต่อพื้นที่ ในรูปแบบต่างๆ

7.3 ศึกษา หาวสตุต่างๆที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน

7.4 ทดลองเทคนิคที่แสดงออกถึงความรุนแรงภายในพื้นที่ ทดลองการออกแบบลวดลายและเทคนิควิธีการต่างๆ

7.5 สร้างสรรค์ผลงานจากสิ่งที่ศึกษาและที่ได้ทดลองเป็นชิ้นงาน เพื่อนำไปสู่ชิ้นงานจริงต่อไป

8. ระยะเวลางานวิทยานิพนธ์

- 8.1 ร่าง สเก็ดแบบ ลงรายละเอียดต่างๆให้ใกล้เคียงผลงานจริงมากที่สุด
- 8.2 เมื่อมั่นใจในเทคนิคและแบบที่ชัดเจน ก็นำไปปฏิบัติเป็นผลงานวิทยานิพนธ์
- 8.3 ลงมือปฏิบัติผลงานจริง
- 8.4 วิเคราะห์ผลงานเพื่อหาจุดเด่น ข้อปรับปรุงชิ้นงาน และแก้ไข
- 8.5 รวบรวมข้อมูล สรุป ประเมินผล รายงานภาคเอกสาร

9. นิยามศัพท์เฉพาะ

- **จินตภาพ** หมายถึง ภาพที่เกิดขึ้นจากจินตนาการของข้าพเจ้าภายในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้
- **พื้นที่ของการถูกทำลาย** หมายถึง พื้นที่ทางสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีเหตุการณ์ความรุนแรงต่างๆ ที่ดูเหมือนพื้นที่กำลังถูกทำลาย

10. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์

- ปากกาขนาดต่างๆและกระดาษไข
- ไม้โครงและซีโต้จากกระดาษ
- ไฟแช็กและเทียน
- สีสเปรย์และแล็คเกอร์ (ด้าน)

11. งบประมาณที่ใช้ในการสร้างสรรค์ (โดยประมาณ)

-ค่าสีและอุปกรณ์ต่างๆ	8,000	บาท
-ค่ากระดาษไข	2,000	บาท
-ค่าสถานที่จัดแสดงงานนิทรรศการ	10,000	บาท
-ค่าเอกสาร	5,000	บาท
-อื่นๆ	5,000	บาท
รวมทั้งสิ้น	30,000	บาท

12. ประโยชน์ที่ได้รับ

12.1 ได้ศึกษาเหตุการณ์ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคได้อย่างจริงจัง และได้ทราบถึงอีกด้านหนึ่งที่สังคมภายนอกไม่ทราบ

12.2 ได้ทดลอง สร้างสรรค์ ผลงานที่เป็นรูปแบบเฉพาะตน

12.3 ได้สร้างสรรค์ผลงานที่ข้าพเจ้าต้องการแสดงออกถึงความความรุนแรงที่ข้าพเจ้ารู้สึก

12.4 ต้องการให้ผู้ชมรับรู้ถึงความรู้สึกหากอยู่ภายในพื้นที่ ความรุนแรงที่มีอยู่ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคได้

บทที่ 2

ที่มาและแรงบันดาลใจ

แนวความคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์

ข้าพเจ้านำแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์มาจากความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีการทำลายความเชื่อมั่นของผู้คนในสังคม ศาสนา แต่ความเป็นจริงแล้วผู้คนในพื้นที่อยู่ร่วมกันอย่างเอื้อเฟื้อมาโดยตลอด ในปี พ.ศ.2548 มีการปะทุความรุนแรงในรอบหลายสิบปี ความเชื่อใจกันของผู้คนก็หดหาย ต่อมาก็เกิดการระเบิด เผาวัด โรงเรียน เช่นฆ่าผู้คน เจ้าหน้าที่ แล้วอื่นๆอีกมากมาย มาจนถึงปัจจุบัน เกิดจากความอึดอันโดยส่วนตัวข้าพเจ้าอยู่แล้ว และความอึดอันของผู้คนในพื้นที่ด้วยที่เหตุการณ์ความสงบนี้มันลุลกลามจนจะหาความสงบสุขได้หรือไม่ เป็นแรงบันดาลใจให้ข้าพเจ้าสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ขึ้นมาในรูปแบบงานกึ่งนามธรรม

1.อิทธิพล/ข้อมูลส่งผลต่อแนวคิด

- 1.1.สังคมภายในพื้นที่
- 1.2.ศาสนา
- 1.3.ผ้าปาเต๊ะ
- 1.4.ภาพบรรยากาศต่างๆภายในพื้นที่

2.รูปแบบและเทคนิควิธีการสร้างสรรค์

- 2.1.องค์ประกอบศิลป์
 - 2.1.1.รูปทรง
 - 2.1.2.เนื้อหา
 - 2.1.3.เส้น
 - 2.1.4.ลักษณะผิว
 - 2.1.5.รูปร่างกับการรับรู้
- 2.2.ศิลปะการจัดวาง
- 2.3.จิตรกรรมสื่อผสม
- 2.4.การแสดงออกทางศิลปะ

3.อิทธิพลทางศิลปกรรม

- 3.1.วัดสุวรรณาราม บางกอกน้อย
- 3.2.ปาโบล ปิกัสโซ
- 3.3.อนุโรจน์ จันทโรไพฑ์ศรี

โดยมีรายละเอียด ตามการสรุป เรียบเรียงตามลำดับดังนี้

1. อิทธิพล/ข้อมูลส่งผลกระทบต่อแนวคิด

1.1 สังคมภายในพื้นที่

สังคมใน ๓ จังหวัดชายแดนใต้ที่ผ่านมา ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เข้าใจกัน ดำเนินวิถีชีวิตร่วมกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมก็อย่างกลมกลืน ชาวไทยพุทธมักจะร่วมงานประเพณีต่างๆ ของชาวไทยมุสลิม เช่น กวนอาซูรอของชาวมุสลิม การแต่งกาย การจัดประเพณีงานแต่งงาน การร่วมบริจาคทำบุญเพื่อพัฒนามัสยิด เป็นศาสนสถานศูนย์รวมจิตใจของชาวไทยมุสลิม ชาวไทยมุสลิมก็เข้าร่วมประเพณีวัฒนธรรมงานแต่งงาน งานบุญงานบวชของชาวไทยพุทธ ร่วมแรงร่วมใจพัฒนาหมู่บ้าน พัฒนาวัดในพื้นที่ สำหรับในด้านอาหารการกินก็มีให้เลือกรับประทานอย่างหลากหลาย ทั้งอาหารไทย อาหารจีน อาหารมุสลิม อาหารมุสลิม ที่มีชื่อของสามจังหวัดชายแดนใต้ เช่น มะตะปะ ตือโปะะ ไก่กอและ ก็เป็นอาหารที่นิยมของผู้คนในพื้นที่ จากความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรมของคนในสามจังหวัดชายแดนใต้ ทำให้สามจังหวัดชายแดนใต้เป็นพื้นที่ที่น่าสนใจเชิงวัฒนธรรมของทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ถึงแม้ว่า จะเกิดเหตุการณ์ความขัดแย้งและความรุนแรงในพื้นที่อยู่บ้าง

อย่างไรก็ตาม แม้เหตุการณ์ความไม่สงบและความรุนแรงในพื้นที่ในอดีต อาจทำให้เกิดความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินอย่างประเมินค่ามิได้ แต่วิถีชีวิตของคนในพื้นที่ทั้งชาวไทยพุทธมุสลิม คนไทยเชื้อสายจีน ก็ยังคงมีความรักความผูกพัน สมัคคีสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลกันซึ่งกัน อย่างแน่นแฟ้นรวมถึง ร่วมมือกันเพื่อการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง โดยหวังว่า จะนำความสุขในพื้นที่จะกลับมาอีกครั้ง²

การใช้ชีวิตของคนในพื้นที่ การทำมาหากิน การเดินทาง การไปมาหาสู่กันที่มีแต่ความหวาดระแวง เป็นเป้าต่อการถูกกระทำ ทำให้การใช้ชีวิตในแต่ละวันมีแต่ความยากลำบาก มีแต่ความหวาดระแวงความกลัวต่อเหตุการณ์ความไม่สงบ ความรุนแรงที่มีในพื้นที่ ความไว้นื้อเชื่อใจกันมีความลดน้อยลง สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดความไม่พูดคุยกัน บ้างก็เกิดการคิดระแวงคนรอบข้างไปเอง และบวกกับเหตุการณ์ความไม่สงบ

ฉะนั้นการพูดคุย การไว้นื้อเชื่อใจกันจึงเป็นสิ่งสำคัญ ความสามัคคีกันก็เป็นสิ่งสำคัญ ที่จะไม่ทำให้เกิดการระแวงซึ่งกันและกัน ความปลอดภัยในการเดินทาง การทำมาหากินก็จะมีสูง เพราะต่างคนต่างเชื่อใจกัน ผู้ก่อการร้ายก็จะก่อการร้ายได้ยากยิ่งขึ้น

² สำนักประชาสัมพันธ์เขต 3."วิถีชีวิตหลากหลายในสามจังหวัดชายแดนใต้." 2559, เข้าถึงเมื่อ, จาก https://pr.prd.go.th/phrae/ewt_news.php?nid=2487&filename=index.

1.2.ศาสนา

ภาพที่ 1 ภาพพระภิกษุกับเพื่อนที่นับถือศาสนาอิสลาม

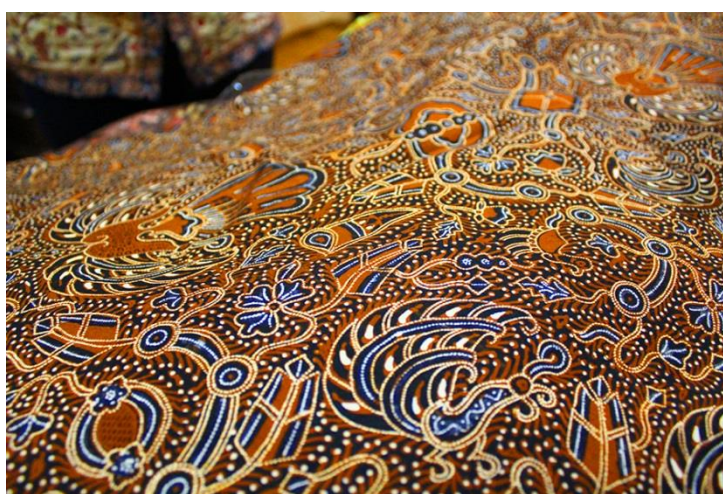
ที่มา <https://pantip.com/topic/34426561> (เข้าถึงเมื่อ 16 มิถุนายน 2562)

ความพยายามแก้ปัญหาเพื่อให้ความสงบสุขกลับคืนมาสู่ดินแดนปลายด้ามขวาน แต่ความรุนแรง ความสูญเสีย ก็ยังมีอยู่อย่างต่อเนื่อง หากดูสถิติการเกิดความรุนแรงในช่วงหลังๆ พบว่าการก่อเหตุรุนแรงลดลง แต่ทว่าความรุนแรงของเหตุการณ์กลับทำให้มีการสูญเสียเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพราะความรุนแรงของเหตุการณ์เป็นการก่อเหตุขนาดใหญ่เมื่อมีเหตุการณ์ความรุนแรง ทางกรมักให้น้ำหนักไปในเรื่องของขบวนการแบ่งแยกดินแดน สาเหตุโดยสรุปมาจากเรื่องของความแตกต่างกันโดยพื้นฐาน เช่นเชื้อชาติ ภาษา วัฒนธรรม วิธีการดำเนินชีวิต เมื่อรวมกับปัจจัยอื่นที่สำคัญๆ อย่างเรื่องปัญหาเศรษฐกิจ การไม่ได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐ ปัญหาเยาวชนมีเวลาว่างมาก และพัวพันกับยาเสพติด ก็เลยกลายเป็นปัญหาใหญ่ยากจะแก้ไขได้ ความแตกต่างทางศาสนาซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ นับถือศาสนาอิสลาม กับชาวไทยพุทธซึ่งมีจำนวนน้อยกว่า ก็มีการกล่าวถึงว่าเป็นสาเหตุหนึ่งในเหตุความรุนแรงอยู่ด้วย ประเด็นนี้น่าสนใจว่า “ความแตกต่างทางศาสนา” เป็นสาเหตุสำคัญของการก่อเหตุสร้างสถานการณ์รุนแรงหรือไม่ และ

หลักคำสอนในศาสนา ไม่ว่าจะเป็ศาสนาใดที่ศาสนิกนั้บถือในพื้นทีจังหวัดชายแดนใต้ จะมีส่วนในการแก้ปัญหาความรุนแรงที่เกิดได้หรือไม่³

ศาสนาพุทธ อิสลาม ภายในพื้นที่แล้วทั้งสองศาสนายังคงพึ่งพาซึ่งกันและกัน เป็นมิตรที่ดีต่อกัน ทั้งผู้นำศาสนา แล้วผู้คน ยังคงไปมาหาสู่กัน สถานการณ์ความรุนแรงทำทำสองศาสนาอยู่ในภาพลักษณ์ที่ไม่ดี และผู้คนภายนอกไม่ได้มาสัมผัสด้วยตัวเอง ทำให้เกิดความเชื่อที่ไม่มีมูลความจริงขึ้นต่อศาสนาทั้งสอง ทีจริงแล้วผู้คนทั้งสองศาสนายังพึ่งพาซึ่งกันและกันได้ตัวอย่างเสมอมา

1.3.ผ้าปาเต๊ะ

ภาพที่ 2 ผ้าปาเต๊ะ

ที่มา <https://www.east-flowers.com/2017/10/11/ผ้าปาเต๊ะ> เข้าถึงเมื่อ 16 มิถุนายน2562

ผ้าบาติกหรือผ้าปาเต๊ะ เป็นคำที่ใช้เรียกผ้าชนิดหนึ่งที่มีวิธีการทำโดยใช้เทียนปิดส่วนที่ไม่ต้องการให้ติดสี และใช้วิธีการแต้ม ระบาย หรือย้อมในส่วนที่ต้องการให้ติดสี ผ้าบาติกบางชิ้นอาจจะผ่านขั้นตอนการปิดเทียน แต้มสี ระบายสีและย้อมสีนับเป็นสิบๆครั้ง ส่วนผ้าบาติกอย่างง่ายอาจทำโดยการเขียนเทียนหรือพิมพ์เทียน แล้วนำไปย้อมสีที่ต้องการ

คำว่าบาติก (Batik) หรือปาเต๊ะ เดิมเป็นคำในภาษาชวาใช้เรียกผ้าที่มีลวดลายเป็นจุด คำว่า “ติก” มีความหมายว่าเล็กน้อย หรือจุดเล็กๆ มีความหมายเดียวกับคำว่า ตริติก ดังนั้นคำว่า บาติก จึงมีความหมายว่าเป็นผ้าที่มีลวดลายเป็นจุดๆต่างๆ

³ สุรชา บุญเปี่ยม."ศาสนา สาเหตุความขัดแย้ง หรือเครื่องมือแก้ความรุนแรงชายแดนใต้." 2554, เข้าถึงเมื่อ 16 มิถุนายน 2562, จาก <https://www.isranews.org/isranews-scoop/3665>.

วิธีการทำผ้าบาติกในสมัยดั้งเดิมใช้วิธีการเขียนด้วยเทียน(Wax writing)ดังนั้นผ้าบาติก จึงเป็นลักษณะผ้าที่มีวิธีการผลิตโดยใช้เทียนปิดในส่วนที่ไม่ต้องการให้ติดสี และใช้วิธีการระบาย ต้ม และย้อมในส่วนที่ต้องการให้ติดสี แม้ว่าวิธีการทำผ้าบาติกในปัจจุบันจะก้าวหน้าไปมากแล้วก็ตาม แต่ลักษณะเฉพาะประการหนึ่งของผ้าบาติกก็คือ จะต้องมียุทธวิธีการผลิตโดยใช้เทียนปิดส่วนที่ไม่ต้องการให้ติดสีหรือปิดส่วนที่ไม่ต้องการให้ติดซ้ำอีก แหล่งกำเนิดของผ้าบาติกมาจากไหนยังไม่เป็นที่ยุติ นักวิชาการชาวยุโรปหลายคนเชื่อว่ามีในอินเดียก่อน แล้วจึงแพร่หลายเข้าไปในอินโดนีเซีย อีกหลายคนเชื่อว่ามาจากอียิปต์หรือเปอร์เซีย แม้ว่าจะมีการค้นพบผ้าบาติกที่มีอายุเก่าแก่ในประเทศอื่นๆ

ปัจจุบันแม้ว่าจะมีการทำผ้าบาติกในหลายจังหวัดของประเทศไทย แต่การแพร่หลายของผ้าบาติกนั้นเข้ามาทางจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยรับเทคนิคการทำผ้าบาติกมาจากประเทศมาเลเซีย คนไทยรู้จักผ้าบาติกในลักษณะของ ผ้าพันหรือผ้าปาเต๊ะพัน โดยเรียกตามวิธีนุ่งคือพันรอบตัว คนในท้องถิ่นภาคใต้เรียกผ้าบาติกว่า ผ้าปาเต๊ะหรือผ้าบาเต๊ะ คนรุ่นเก่าเรียกผ้าบาติกที่ไม่ผลิตในประเทศไทยว่า ผ้ายาวหรือจาวอ ซึ่งหมายถึงผ้าชวา และเรียกชื่อต่างกันตามลักษณะของผ้า⁴

ผ้าปาเต๊ะ เป็นผ้าที่นิยมในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้งชาวไทยพุทธและอิสลาม วัฒนธรรมหรือรสนิยมของการแต่งกายที่เหมือนกัน วิถีชีวิตของผู้คนในพื้นที่ที่นิยมใช้ผ้าถุงหรือโสร่งในการใช้ชีวิตประจำวันที่เหมือนกัน เรื่องการแต่งกายจึงไม่มีเส้นแบ่งกันของระหว่างศาสนา ผ้าปาเต๊ะจึงเป็นสิ่งที่คุ้นตาของพื้นที่ เป็นเพราะอยู่ติดกับมาเลเซียและอินโดนีเซีย จึงเกิดการผลิตได้เองจนเป็นอาชีพและสร้างรายได้ให้กับคนในพื้นที่ อิทธิพลด้านลวดลายและวิธีการทำ เกิดเป็นเอกลักษณ์ มีความเป็นท้องถิ่น และเป็นของขึ้นชื่อทางสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ความเป็นเอกลักษณ์ของผ้าปาเต๊ะ ข้าพเจ้าจึงนำเอามาเป็นแรงบันดาลใจและแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงาน

⁴ นันทา โรจนอุดมศาสตร์, การทำผ้าบาติก (กรุงเทพฯ: โอ. เอส. พริ้นติ้งเฮาส์, 2536).

1.4.ภาพบรรยากาศต่างๆภายในพื้นที่

ภาพที่ 3 ทางเข้าวัดประจำหมู่บ้าน
(ถ่ายเมื่อ 2 พฤษภาคม 2562)

ภาพที่ 4 บริเวณวัดและกุฏิของพระภิกษุ
(ถ่ายเมื่อ 2 พฤษภาคม 2562)

ภาพที่ 5 มัสยิดกรือเซะ
(ถ่ายเมื่อ 2 พฤษภาคม 2562)

ภาพที่ 6 มัสยิดประจำหมู่บ้านภายในชุมชนอิสลาม
(ถ่ายเมื่อ 2 พฤษภาคม 2562)

ภาพที่ 7 โรงเรียนประจำหมู่บ้าน
(ถ่ายเมื่อ 2 พฤษภาคม 2562)

ภาพที่ 8 ภายในบริเวณอาคารเรียน
(ถ่ายเมื่อ 2 พฤษภาคม 2562)

ภาพที่ 9 สถาปัตยกรรมภายในพื้นที่
(ถ่ายเมื่อ 2 พฤษภาคม 2562)

ภาพที่ 10 บริเวณที่พักอาศัย
(ถ่ายเมื่อ 2 พฤษภาคม 2562)

ภาพที่ 11 ด่านตรวจ
(ถ่ายเมื่อ 2 พฤษภาคม 2562)

ภาพที่ 12 หอคอยประจำด่านตรวจ
(ถ่ายเมื่อ 2 พฤษภาคม 2562)

ภาพที่ 13 ร้านค้าริมทาง
(ถ่ายเมื่อ 2 พฤษภาคม 2562)

ภาพที่ 14 ร้านอาหารภายในพื้นที่
(ถ่ายเมื่อ 2 พฤษภาคม 2562)

สรุป ภาพบรรยากาศภายในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นทั้งแนวคิด เป็นแรงบันดาลใจ และรูปแบบการสร้างสรรค์ผลงานแก่ข้าพเจ้า ภาพต่างๆเหล่านี้เป็นการบอกเล่าเรื่องราว ณ ขณะที่ข้าพเจ้าสร้างผลงานแต่ละชิ้น เป็นการบันทึกเรื่องราวต่างๆ ว่าตอนนั้น ปีนั้น เกิดอะไรขึ้นบ้าง พอ

ย้อนกลับไปเรื่องราวเหล่านั้นมันก็เป็นเพียงอดีต ภาพเหล่านี้เปรียบเป็นการบันทึกเรื่องราวช่วงเวลาของพื้นที่ขณะตอนนั้น

2. รูปแบบและเทคนิควิธีการสร้างสรรค์

2.1. องค์ประกอบศิลป์

2.1.1. รูปทรง

คือ สิ่งที่มองเห็นได้ในทัศนศิลป์ เป็นส่วนที่ศิลปินสร้างขึ้นด้วยการประสานกันอย่างมีเอกภาพของทัศนธาตุ ซึ่งได้แก่ เส้น น้ำหนักอ่อนแก่ของ ขาว-ดำ ที่ว่าง สี และลักษณะของพื้นผิว รูปทรงให้ความพอใจต่อความรู้สึกสัมผัส เป็นความสุขทางตา พร้อมกันนั้นสร้างเนื้อหาให้กับรูปทรงเอง และเป็นสัญลักษณ์ให้แก่ อารมณ์ ความรู้สึก หรือปัญญาความคิดที่เกิดขึ้นในจิตด้วย ถ้าจะเปรียบกับชีวิต รูปทรง คือส่วนที่เป็นกาย เนื้อหาเป็นส่วนที่เป็นใจ รูปทรงกับเนื้อหาจึงไม่อาจแยกจากกันได้ ในงานศิลปะที่ดีทั้งสองส่วนนี้จะรวมเป็นสิ่งเดียวกัน ถ้าแยกกัน ความเป็นเอกภาพก็ถูกทำลาย ชีวิตของศิลปะก็ไม่อาจอุบัติขึ้นได้

2.1.2. เนื้อหา

คือ องค์ประกอบที่เป็นนามธรรม หรือโครงสร้างทางจิต ตรงข้ามกันกับส่วนที่เป็นรูปทรง หมายถึง ผลที่ได้รับจากงานศิลปะ ส่วนที่เป็นนามธรรมนั้นนอกจากเนื้อหาแล้ว ยังมีเรื่อง และแนวเรื่องรวมอยู่ด้วย ทั้งสามส่วนนี้ต่างก็มีความเชื่อมโยงและซ้อนทับกันอยู่ เรื่องกับเนื้อหาในงานบางประเภทเกือบแยกกันไม่ออก แต่ในงานบางประเภทเกือบไม่เกี่ยวข้องกับงานเลย แนวเรื่อง คือแนวทางของเรื่อง และเป็นต้นทางที่จะนำไปสู่เนื้อหาซึ่งเป็นผลขั้นสุดท้าย เรื่องกับแนวเรื่องบางแห่งมีความหมายต่างกันไม่มากนักโดยทั่วไปอาจใช้แทนกันได้ แต่ในที่นี้ขอแยกออกจากกันมาอธิบายต่างหาก

2.1.3. เส้น

ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์บ่งชี้ว่า งานทัศนศิลป์ชิ้นแรกๆ ของมนุษย์นั้นเริ่มจากเส้น ดังที่เราจะเห็นได้จากภาพเขียนตามผนังถ้ำของคนสมัยดั้งเดิม เส้นเป็นทัศนธาตุเบื้องต้นที่สำคัญที่สุด เป็นแกนของทัศนศิลป์ทุกๆแขนง เส้นเป็นพื้นฐานของโครงสร้างทุกสิ่งในจักรวาล เส้นแสดงความรู้สึกได้ทั้งด้วยของตัวมันเอง การเริ่มต้นและการพัฒนาจินตนาการของทัศนศิลป์ไม่ว่าจะเป็นจิตรกร ประติมากร หรือสถาปนิก จะต้องอาศัยเส้นเป็นปัจจัยสำคัญทั้งสิ้น

2.1.4 ลักษณะผิว

คือ ลักษณะของบริเวณพื้นผิวของสิ่งต่างๆที่เมื่อสัมผัสจับต้องหรือเมื่อเห็นแล้วรู้สึกได้ว่า หยาบ ละเมียด มัน ด้าน ขรุขระ เป็นเส้น เป็นจุด เป็นก้ำมะหยี่ ลักษณะผิวถือว่าเป็นทัศนธาตุที่มีได้เป็นหลักการในการสร้างรูปทรง เพราะตัวมันเองมีข้อจำกัด ไม่มีลักษณะทั่วไปสมบูรณ์เหมือนธาตุอื่นๆที่กล่าวมาแล้ว แต่ก็มีศิลปินร่วมสมัยหลายคนใช้ลักษณะผิวเป็นทัศนธาตุที่สำคัญในการสร้างงานด้วยการใช้พื้นผิวของวัสดุต่างๆมาประกอบเป็นรูปทรงที่สมบูรณ์ได้⁵

2.1.5 รูปร่างกับการรับรู้

รูปร่าง ในทางจิตวิทยาหมายถึงองค์รวมของสิ่งเร้าที่ส่งผลต่อการรับรู้ เป็นได้ทั้งรูปร่างที่เห็นทางทัศนะ เช่น รูปร่างเงา รูปร่างใบไม้ รูปร่างก้อนเมฆ รูปร่างที่ได้ยินทางโสตประสาท เช่น เสียงดนตรี สำเนียงเพลง บทขับร้อง บทกลอน เสภา รูปร่างที่รับรู้ในเชิงความคิดหรือในจินตนาการ เกิดจากการลำดับเนื้อหาจนเข้าใจในเรื่องราว เช่น แนวคิด เรื่องเล่า นิทาน นิยาย เป็นต้น เราอาจแบ่งรูปร่างออกตามการรับรู้ได้ดังต่อไปนี้

รูปร่างทางทัศนะ รับรู้ได้จากบริเวณพื้นที่สี

รูปร่างของเสียง รับรู้ได้จากลักษณะเสียง

รูปร่างของดนตรี รับรู้ได้จากท่วงทำนอง

รูปร่างของภาษา รับรู้ได้จากลักษณะอักษร รูปประโยคและสำเนียงภาษา

รูปร่างวรรณกรรม รับรู้ได้จากเค้าโครงการดำเนินเรื่อง

ที่กล่าวมานี้อาจนำมาใช้จำแนกรูปร่างวัตถุออกจากสิ่งที่เป็นพื้นหรือองค์ประกอบภายนอก รูปร่างได้ชัดเจนขึ้น เนื่องจากการรับรู้ในชีวิตประจำวันเรามักค้นหาตัวรูปร่าง ซึ่งเป็นสาระที่แทรกหรือปนเปออยู่ในบรรดาสีที่เร้าที่มากกระทบกับประสาทรับรู้ตลอดเวลา หากรูปร่างแสดงตัวชัดเจนก็สามารถรับรู้สาระเนื้อหาได้ชัดเจน แต่หากรูปร่างและสิ่งที่อยู่รอบรูปร่างนั้นมีความคล้ายกันก็ทำให้การรับรู้รูปร่างเกิดความคลุมเคลือไม่ชัดเจน ในทางทัศนะการรับรู้รูปร่างมีความสำคัญเท่าเทียมกับการรับรู้สี ทั้งนี้เพราะมนุษย์เห็นรูปร่างได้เพราะมองเห็นพื้นที่สีนั่นเอง รวมทั้งลักษณะของรูปร่างก็สื่อความหมายได้เช่นเดียวกับสี แต่สิ่งที่แปลกคือมนุษย์สามารถรับรู้รูปร่างที่ไม่สมบูรณ์ให้กลายเป็นรูปร่างที่สมบูรณ์ในจิตใจได้แม้ว่าเส้นรูปเหล่านั้นจะขาดหายแหงงเว้าไป หรือแม้เป็นเพียงจุดเพียงไม่กี่จุดก็สามารถสร้างเป็นภาพรูปร่างในใจได้ เช่น หมูดาวที่มนุษย์จินตนาการเป็นรูปร่างจักรราศีบนท้องฟ้า ยามค่ำคืน การมองเห็นรูปร่างที่ไม่สมบูรณ์ให้เกิดเป็นความหมายขึ้นมา เป็นเพราะธรรมชาติของสมอง

⁵ ชลุด นิมเสมอ, องค์ประกอบศิลปะ (กรุงเทพฯ อัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2559).

มนุษย์ที่พยายามสร้างการรับรู้สิ่งเร้าที่ปราศจากความหมายและจัดกระจายอยู่ให้เกิดเป็นองค์รวมที่สื่อเป็นความหมายได้นั่นเอง

จุด เส้น รูปร่าง และองค์รวม

จุด เส้น และรูปร่าง เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกัน ทั้งนี้จุดตำแหน่งหรือพิกัดบนที่ว่างปราศจากมิติความกว้าง ความยาว และความลึก กล่าวได้ว่าจุดมีสภาพเป็น ศูนย์มิติ หากมีจุดจำนวน 2 จุดก็สามารถโยงถึงกันทำให้เกิดเส้นและทิศทาง เส้นจึงมีสภาพเป็น 1 มิติ หากมีจำนวนจุดในแนวโยงหลายจุดหรือถักยั้งทำให้เส้นมีความชัดเจนขึ้นอีก หากเส้นที่โยงผ่านแต่ละจุดวนกลับมาสู่ที่เดิมอีกครั้งก็ทำให้เกิดรูปปิดที่มีสภาพเป็น 2 มิติ มีความกว้างและยาว และจะเกิดเป็นรูป 3 มิติเพื่อมีความลึกเข้ามาเกี่ยวข้อง ศิลปะที่เกี่ยวข้องกับมิติที่ว่างที่กล่าวมาคือ ปริภูมิศิลป์ เป็นศิลปะที่ใช้พื้นที่ว่างและไม่มี การเคลื่อนไหวเนื่องจากมิได้เกี่ยวข้องกับลำดับเวลา นอกจากนี้องค์ประกอบทัศนศิลป์ อันได้แก่ จุด เส้น ช่องว่าง พื้นผิว และสี ที่นำมาจัดรวมกันยังอาศัยการจัดองค์ประกอบศิลป์ ได้แก่ ความสมดุล การเคลื่อนไหว สัดส่วน จังหวะ และเอกภาพ เพื่อทำให้เกิดความรู้สึกถึงแรงที่ดึงองค์ประกอบทัศนศาสตร์เข้ามารวมกันเป็นองค์รวม และสื่อความหมายเป็นภาษาภาพออกมา ทั้งจิตรกรรมและประติมากรรมก็นำจุดสุดยอดในเหตุการณ์ของเรื่องราวมานำเสนอ แล้วลำดับด้วยการบอกนัยภาพ โดยใช้การเน้นรูปลักษณ์เพื่อกระตุ้นผู้ชมให้สังเกตสิ่งที่ต้องการสื่อความหมาย ทั้งนี้การเห็นความหมายในภาพยังขึ้นกับความชัดเจนของ วัตถุนัยที่นำมาใช้สื่อ ร่วมกับทักษะของผู้ชมที่สามารถเห็นและตีความนัยที่สื่อคามนัยที่สื่อหรือซ่อนอยู่ในภาพด้วย จากหลักการสื่อความหมายภาพด้วยการจัดองค์ประกอบที่กล่าวมาถูกนำมาประยุกต์กับ กาลศิลป์ อย่างดนตรี วรรณกรรม ซึ่งมีวิธีนำเสนอเนื้อหาเรื่องราวที่เป็นองค์รวม ซึ่งผู้ชมจำเป็นต้องเชื่อมโยงเหตุการณ์สำคัญในเรื่องตั้งแต่จุดเริ่มต้น จุดสุดยอดและจุดสิ้นสุดจนเกิดเป็นรูปร่างเรื่องราวขึ้นมา ในขณะที่ช่องว่างอาจเปรียบได้กับระยะเวลาระหว่างเหตุการณ์ในเรื่อง ดังนั้นผู้ชมจึงต้องได้รับเนื้อหาครบถ้วนทั้งหมดเสียก่อนจึงสามารถสรุปออกมาเป็นภาพรวมแล้วจึงเกิดประสบการณ์ศิลปะ การจัดองค์ประกอบเหล่านี้ยังเกี่ยวข้องกับการทำให้รูปทรงงานศิลปะทั้งปริภูมิศิลป์และกาลศิลป์เกสต่อลต์ดีด้วย⁶

⁶ ปุณณรัตน์ พิชัยไพบุลย์, จิตวิทยา: สุนทรียศาสตร์เชิงประจักษ์ (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560).

2.2. ศิลปะการจัดวาง

ศิลปะในรูปแบบอินสตอลเลชัน คืองานศิลปะที่สามารถสร้างในพื้นที่เฉพาะเจาะจง (Site-Specific Installation) หรือเป็นพื้นที่แห่งไหนก็ได้ พื้นที่ดังกล่าวจะต้องถูกสร้างหรือแปรสภาพให้เป็นส่วนหนึ่งของงานซึ่งมีความหมายแตกต่างไปจากเดิม ศิลปินที่ทำงานในแนวนี้จะไม่นำสิ่งต่างๆ มาจัดวางในพื้นที่เพียงเพื่อความสวยงามหรือความเหมาะสม แต่เป็นการสร้างพื้นที่ขึ้นใหม่ตามกรรมวิธีเทคนิคหรือการใช้สื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นวัสดุเหลือใช้ วัสดุสำเร็จรูป งานจิตรกรรม ภาพถ่าย ภาพพิมพ์ ประติมากรรมหรืองานวาดเส้น มาสร้างสรรค์ให้เป็นงานศิลปะตามความคิด อารมณ์ความรู้สึกและจินตนาการของศิลปิน ศิลปะในรูปแบบนี้สามารถสร้างกับพื้นที่หลากหลายชนิด อาทิเช่น บนผนัง เพดาน พื้น หรืออาจจะเป็นพื้นที่ที่เป็นก้อน มุมหนึ่งมุมใดของตัวอาคาร ผู้ดูสามารถเดินเข้าไปในงานเพื่อสัมผัสกับความคิดของศิลปินหรืออาจกลายเป็นส่วนหนึ่งของงานได้ด้วยเช่นกัน

ศิลปะอินสตอลเลชันเริ่มเป็นที่รู้จักในแวดวงศิลปะของไทย เมื่อครั้งที่ กมล ทัศนาญชลี ศิลปินที่ใช้ชีวิตอยู่ในลอสแอนเจลิส ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นเวลาหลายสิบปี ได้นำผลงานของเขาในช่วงระยะเวลาสิบปีในอเมริกา พ.ศ. 2513-2523 มาแสดงเดี่ยว ณ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลป์ ถนนเจ้าฟ้า กรุงเทพฯ ในปี พ.ศ. 2523... พื้นที่ห้องแสดงงานได้ถูกแปรสภาพให้เป็งานศิลปะในลักษณะ 3 มิติ ผู้ชมสามารถเดินดูได้โดยรอบ แต่เนื่องจากว่างานชิ้นนี้ของกมลเป็นสิ่งที่แปลกและใหม่เกินไปสำหรับคนไทยในช่วงเวลานั้น รูปแบบของงานดังกล่าวที่ปรากฏ ซึ่งจัดได้ว่า เป็นศิลปะอินสตอลเลชันประเภทหนึ่ง จึงยังไม่เป็นที่ยอมรับเท่าใดนัก

สำหรับในส่วน of ศิลปะ การมีส่วนร่วมและการต่อต้านได้แสดงออกมาในศิลปะการติดตั้ง (installation art) ศิลปะแนวสถานการณ์ศิลปะ (site-specific art) ศิลปะที่ไม่ได้ปรากฏร่างอยู่ในพื้นที่ของพิพิธภัณฑ หอศิลป์ และแกลลอรี่ เป็นต้น ศิลปะในแนวทางนี้ เป็นที่แพร่หลายมากขึ้นในทศวรรษ 1970 จนกระทั่งทศวรรษ 1980 ศิลปะในแนวทางดังกล่าวจึงได้กลายเป็นกระแสที่มีชีวิตและจิตใจเป็นของตัวเอง

ศิลปะติดตั้ง (installation art) จึงเป็นเพียงการจับสิ่งแปลกปลอมวางลงไปในพื้นที่ของฝูงชนที่ไม่คุ้นเคยกับผลงานศิลปะ ทั้งนี้ภายใต้ความไม่ชัดเจนและอะไรก็เป็นศิลปะไปเสียหมด ก็ทำให้ผู้คนกลับรู้สึกคุ้นเคยกับวัสดุข่าวของที่กลับกลายเป็นศิลปะ ในโลกของศิลปะ สิ่งที่ไม่คุ้นเคยจึงกลายเป็นสิ่งที่ไม่คุ้นเคย ศิลปะในสภาวะสมัยใหม่จึงเป็นกระบวนการของการทำลายความคุ้นเคย (defamiliarization) เพราะในที่สุดแล้ว ทั้งผู้คนและศิลปะต่างก็เป็นเพียงสิ่งแปลกปลอมซึ่งกันและกัน เมื่อเป็นดังนั้นวัตถุศิลปะนั้นก็สูญสลายตัวเองไปกับฝูงชน

การทำงานศิลปะติดตั้ง (installation) อันเป็นศิลปะที่ต้องใช้พื้นที่นอกเหนือไปจากสถาบันศิลปะเท่านั้น เท่ากับว่า เป็นการประกาศให้เห็นถึงการมีศิลปะแบบใหม่ของศิลปินรุ่นใหม่และชนชั้นใหม่ๆ ที่เคลื่อนตัวขึ้นมาในโครงสร้างของชนชั้นหลังจากการขยายตัวของระบบการศึกษาที่มีไว้เพื่อตอบสนองแรงงาน นี่ถือได้ว่าเป็นการประกาศอัตลักษณ์แบบใหม่ที่สามารถขยายตัวไปได้ทุกหนแห่ง อัตลักษณ์ที่สามารถจะตั้งสรรพลิงต่างๆ ให้เข้ามารวมตัวเป็นศิลปะ⁷

2.3. จิตรกรรมสื่อผสม

จิตรกรรมสื่อผสม เป็นผลงานศิลปะที่ได้แนวคิดเริ่มแรกจากผลงานของศิลปิน ปาโบล ปิกัสโซ เป็นรูปหุ่นนิ่ง โดยมีเก้าอี้ กระจก เชือก สีนํ้ามัน กระจกตาปูพื้น และตัวหนังสือ สร้างสรรค์ โข เป็นรูปหุ่นนิ่ง โดยมีเก้าอี้ กระจก เชือก สีนํ้ามัน กระจกตาปูพื้น และตัวหนังสือ สร้างสรรค์ ประกอบเข้าด้วยกันเป็นรูปวงรี เพื่อแสวงหารูปแบบใหม่ในสภาพที่วัสดุอุปกรณ์ของจิตรกรรมขาดแคลน ซึ่งเป็นผลมาจากสงครามโลก จากรูปหุ่นนิ่งนี้เองได้เปิดเผยแนวคิดทางด้านเรื่องราวแก่ศิลปินในลัทธิคิวบิสม์เป็นอย่างมาก และแนวคิดนี้ได้แพร่หลายได้มีอิทธิพลต่อวงการศิลปะศึกษา ที่นำเอาวัสดุจริงมาปะติดบนระนาบรองรับ แล้วมีการระบายสีเพิ่มเติม ประกอบหรือปะติดด้วยวัสดุล้วน

ราร์ฟ ไมเยอร์ กล่าวถึงวิวัฒนาการของภาพปะติดว่า ภาพปะติดมีเค้ามาจากการสร้างสรรค์งานออกแบบตกแต่ง ด้วยการใช้กระดาษสีปะติดสร้างเป็นภาพและวิวัฒนาการมาสู่การสร้างสรรค์ในเชิงวิจิตรศิลป์ ช่วงปี ค.ศ.1911-1912 เมื่อปาโบล ปิกัสโซและชอร์ช บราก เริ่มนำวัสดุต่างๆมาปะติดบนงานจิตรกรรมอันเป็นการเริ่มต้นนำเสนอสื่ออย่างใหม่มาใช้สร้างระนาบและพื้นผิวในผลงานศิลปะกรรม

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า จิตรกรรมสื่อผสม หมายถึงผลงานจิตรกรรมที่เกิดจากการสร้างสรรค์โดยใช้สื่อวัสดุต่างๆผนวกกับกรรมวิธีทางจิตรกรรมบนพื้นระนาบรองรับ ซึ่งขึ้นอยู่กับความคิดสร้างสรรค์ของศิลปิน เช่น ผลงานจิตรกรรมที่ใช้สื่อประสมระหว่อกับสีน้ำ สีชอล์กกับสีนํ้ามัน หรือการระบายผสมผสานการปะติดวัสดุ⁸

⁷ สุริยะ ฉายะเจริญ."Installation ศิลปะประเภทอิมเมจ (ศิลปะจัดวาง)." 2558, เข้าถึงเมื่อ, จาก <http://jumpsuri.blogspot.com/2015/06/installation.html>.

⁸ สมภาพ จงจิตต์โพธา, จิตรกรรมสร้างสรรค์ (กรุงเทพฯ: วาดศิลป์, 2552).

2.4. การแสดงออกทางศิลปะ

ศิลปะเป็นการแสดงออกซึ่งอารมณ์ กลุ่ม Expressionist ถือว่าวัตถุประสงค์ของศิลปะนั้นมีใช้เพียงเสนอความงามในรูปทรงของสีเส้นหรือเสียงต่างๆ หรือเพียงแค่ลอกแบบของวัตถุธรรมชาติอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น แต่แท้ที่จริงแล้วศิลปะต้องการแสดงอารมณ์ภายในของมนุษย์ออกมาให้ปรากฏ และในการที่จิตรกรจะแสดงความรู้สึกหรืออารมณ์ของมนุษย์ออกมาได้อย่างสมบูรณ์โดยอาศัยรูปทรงในทางเพนากการ เช่น สี หรือเสียงต่างๆ เป็นต้นนั้น ก็จะต้องมีความเข้าใจถึงความละเอียดอ่อนและความสลับซับซ้อนของสิ่งเหล่านั้นเป็นอย่างดี รวมทั้งจะต้องมีความเข้าใจในอันที่จะใช้สิ่งเหล่านั้นอย่างคล่องแคล่วด้วย จิตรกรจึงจะต้องแสดงอะไรให้เกินความจริงไปบ้างแม้แต่อาจจะทำให้ผิดจากรูปร่างตามธรรมดาไปบ้างเพื่อแสดงให้เห็นความรู้สึกที่มีต่อสิ่งนั้นๆ หรือเรื่องนั้นเป็นอย่างไร

จุดเด่นของทฤษฎีที่ว่า ศิลปะคือ expression นั้นได้แก่การถือว่า ทั้งรูปทรงและความหมายของศิลปะนั้นมีความสำคัญด้วยกันทั้งคู่และมีอันใดอันหนึ่งเพียงอันเดียวไม่ได้ ความหมายหรือคุณค่าทางสุนทรียะของศิลปะจึงเกิดการผสมกลมกลืนหรือการสังเคราะห์ของรูปทรงกับความหมายนั่นเอง ดังนั้นการถือรูปทรงเพียงอันเดียวโดยไม่คำนึงถึงความหมาย จึงไม่ถูกต้อง

ศิลปะไม่อาจจะดีขึ้นได้ถ้าไม่มีรูปทรงและความหมาย ความงามของรูปทรงของศิลปะจะต้องพอเหมาะพอสมกับความรู้สึกสนใจของผู้ดู ขณะเดียวกันการที่คนเราจะมองเห็นคุณค่าของศิลปะนั้นมักเกี่ยวกับนิสัยใจคอหรือความเคยชินของเขาด้วย ฉะนั้นสำหรับคนที่เคยสนใจต่อสิ่งที่แสดงออกในรูปของศิลปะมาบ้างแล้ว จึงไม่ใช่เรื่องยากที่จะฝึกให้รู้หรือมองเห็นคุณค่าของความงามของรูปทรงศิลปะที่แสดงออกไปจากประสบการณ์ที่เคยมีมาก่อนแล้ว⁹

⁹ ไมตรี ลิ้มปิชาติ, ดร.กมล ทศนาญชลี ศิลปินสองซีกโลก (กรุงเทพฯ วลี ศรีเอชนัน, 2555).

3.อิทธิพลทางศิลปกรรม

3.1.จิตรกรรมไทยประเพณี วัดสุวรรณาราม บางกอกน้อย

ภาพที่ 15 สร้างสรรค์ระหว่างปี พ.ศ.2279-พ.ศ.2352

ที่มา:<http://topicstock.pantip.com/camera/topicstock/2006/04/O4266842/O4266842.html> (เข้าถึงเมื่อ 3 มิถุนายน 2562)

การเขียนภาพแบบไทยประเพณี คือการเขียนภาพแบบ 2 มิติ เน้นลายเส้นและลงสี ตัดเส้นขอบด้วยสีดำ ภาพพระพุทธรูปเจ้าทรงจีวรสีแดงคล้ำ ส่วนพระวรกายปิดทอง ซึ่งจะแตกต่างจากพระสาวกองค์อื่นๆ และนิยมทำฉัพพรรณรังสีที่พระเศียร ส่วนภาพบุคคลแสดงท่าทางแบบนาฏลักษณ์ เจ้านายและชนชั้นสูงมีประดับเครื่องทรง ส่วนภาพบุคคลทั่วไปไม่ปิดทอง ผู้ชายนุ่งโจงกระเบน ไม่สวมเสื้อ ผู้หญิงนุ่งผ้าซิ่น ไม่สวมเสื้อและคล้องสะไบ

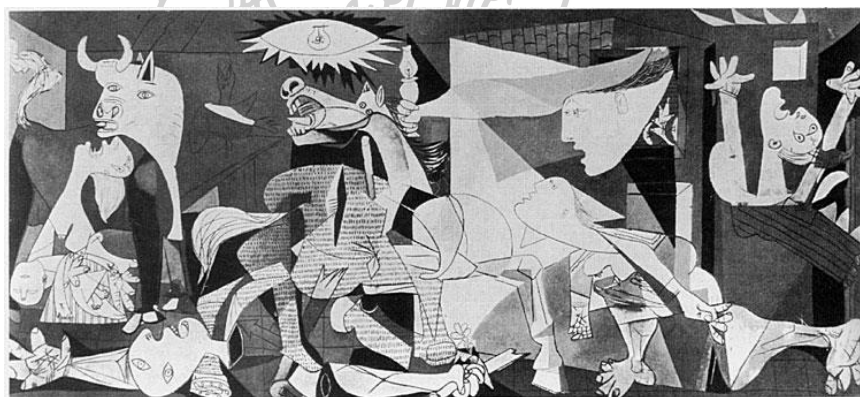
การวางองค์ประกอบ จะวางเป็นกลุ่มๆ ในแต่ละผนังมีเรื่องหลายตอน โดยเลือกเฉพาะตอนที่สำคัญๆ มาเขียน จะให้ความสำคัญของภาพในแต่ละตอนเป็นกลุ่มบุคคลสำคัญ และบริวารประกอบกับกลุ่มนั้นๆ ส่วนที่จะแบ่งภาพแบ่งตอน หรือแบ่งเรื่องจะมีแถบลายเส้นเป็นตัวแบ่งภาพ เรียกว่า เส้นสินเทา มีลักษณะคล้ายหยักฟันปลาซึ่งเทคนิคนี้ใช้มาแล้วตั้งแต่สมัยอยุธยา ส่วนภาพธรรมชาติยังเขียนแบบไม่เหมือนจริง นิยมระบายสีตัดเส้นรอบรูปใบไม้ซับซ้อนกันเป็นพุ่ม¹⁰

¹⁰ ศักดิ์ชัย สายสิงห์, พุทธศิลป์สมัยรัตนโกสินทร์ (กรุงเทพฯ: พิสิกส์เซ็นเตอร์, 2556).

สรุป

ศิลปะไทย ใช้ลวดลายของเส้นเป็นสัดส่วนหลักในการสร้างสรรค์ผลงาน เส้นที่ดูหวานไม่แข็ง กระด้าง ดูอ่อนไหว อ่อนช้อย ของศิลปะไทย ความเป็นไทยจึงไม่จำเป็นต้องเป็นแค่ลวดลายไทยหรือ ภาพอย่างไทย เนื้อหาเรื่องราว วิธีชีวิตตรงนี้ก็บ่งบอกถึงความเป็นไทยได้เช่นกัน ความอ่อนน้อมถ่อมตัว อ่อนหวานของคนไทย เหมือนลักษณะของเส้นโค้งที่แสดงถึงความอ่อนน้อมถ่อมตัวของคนไทย ผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้นมาก็ยังคงในรูปแบบของลายเส้นของศิลปะไทย รูปแบบที่สร้างสรรค์ขึ้นใน ผลงานวิทยานิพนธ์ อาจไม่มีลวดลายของศิลปะไทยประกอบอยู่เลย แต่พอได้ดูแล้วจะรู้สึกถึงความ เป็นศิลปะไทยอยู่ สีในศิลปะไทยก็เป็นส่วนประกอบหลักเช่นกัน ศิลปะไทยจะเน้นสีทองเป็นสีหลัก เพราะสีทองทำให้เกิดคุณค่าในตัวของชิ้นงาน ในทางด้านเนื้อหาที่จะพูดถึงชีวิตของคนในชาติไทย ศาสนา วิธีชีวิตของคนไทย ผลงานที่สร้างสรรค์ออกมา ก็จะคงในความเป็นไทยเป็นหลัก

3.2.ปาโบล ปิกัสโซ

ภาพที่ 16 ภาพผลงานของปาโบล ปิกัสโซ

สร้างสรรค์เมื่อปี พ.ศ.2481 ที่มา:<https://pantip.com/topic/31555834> (เข้าถึงเมื่อ 3 มิถุนายน 2562)

ค.ศ.1909 2ปีหลังจากนี้ ผลงานของปิกัสโซพัฒนาขึ้นไปเรื่อยด้วยการจัดวางภาพให้ซับซ้อนดู ยุ่งยากขึ้น เขาเพิ่มแง่มุมต่างๆให้ดูละเอียดเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อย แต่มีความสัมพันธ์มีเอกภาพ ดูพร้อมๆ ไม่เด่นชัด ปี ค.ศ.1911ผลงานเริ่มมีการเน้นให้ดูสดใสเด่นชัดขึ้นมีการนำเทคนิคใหม่มาใช้ เช่นการ นำเอาเศษวัสดุจำพวกกระดาษ ผ้า มาปะติดระบายสีผสมผสานกันจนเกิดเอกภาพ แม้ในระหว่าง สงครามโลกครั้งที่1เกิดขึ้น ปิกัสโซยังคงทำงานต่อไปอย่างสม่ำเสมอไม่หยุดยั้ง คิดค้นและทดลองทำ

ตามแนวคิดคตินิยมคิวบิสม์ต่อไป โดยสร้างให้ภาพมีความงาม น่ารัก มีเสน่ห์ขึ้นด้วย การเพิ่มสีสดใส และรูปร่างก็มีการใช้เส้นอย่างอิสระ ในขณะเดียวกัน บางโอกาสเขายังคงทำงานแบบเหมือนจริง ด้วยการวาดเส้นคล้ายงานของแองกร์ส จิตรกรคนสำคัญชาวฝรั่งเศสในสมัยนีโอคลาสสิก ในปีพ.ศ.1917 เขาเดินทางไปยังกรุงโรม ได้เห็นงานชิ้นเยี่ยมในสมัยโบราณ จึงเกิดความคิดในการสร้างงานชิ้นอีกแบบหนึ่ง คราวนี้มีรากฐานจากงานพวกคลาสสิกทั้งรูปแบบและเรื่องราว ดังเช่นนำศาสนานิยายของกรีกมาใช้วาด เช่นพวกเซินทอร์ และฟอน ซึ่งเป็นตัวประกอบในเทพนิยายของกรีกเขาสร้างขึ้นเพื่อนำมาเปรียบเทียบกับเหย้าเย้ากลางสังคมที่เต็มไปด้วยความเหลวแหลกทางกามารมณ์ กลางปีค.ศ.1920 ผลงานของปีกัสโซเปลี่ยนไปอีก คราวนี้ใกล้ชิดกับอุดมคติของพวกเซอเรียลลิสต์ มีสีสัน มีรูปทรงบิดผันแปร อารมณ์จินตนาการดูแปลกประหลาดคล้ายความฝันมากกว่าจะมีเหตุผลตามปกติธรรมดา¹¹

สรุป

ปีกัสโซ ผลงานของศิลปินท่านนี้ ผลงานของท่านจะลดและตัดทอนรูปทรง ไม่เน้นสัดส่วน การสร้างรูปร่างที่เป็นอิสระทั้งหมด ไม่เน้นรายละเอียดของรูปทรง ผลงานของท่านจะออกไปทาง กึ่งนามธรรมและนามธรรม อิทธิพลการลดทอนของรูปภาพที่มีความเป็นกึ่งนามธรรม การใช้สีที่ตรงไปตรงมา การจัดองค์ประกอบของภาพและการใช้เส้นอย่างเป็นอิสระและมีชีวิตชีวาในผลงานของท่าน สิ่งต่างๆเหล่านี้ข้าพเจ้าได้นำเอามาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

¹¹ กำจร สุทนพงศ์ศรี, ศิลปะสมัยใหม่ (กรุงเทพฯ: วี. พรินท์ (1991), 2554).

3.3.อนุโรจน์ จันทรโพธิ์ศรี

ภาพที่ 17 ชุดผลงานสุญญกาล สร้างสรรค์เมื่อปี พ.ศ.2558
ที่มา:<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=1134615269914921&set=a.1134623346580780&type=3&theater> (เข้าถึงเมื่อ 3 มิถุนายน 2562)

สุญญกาล ในความหมายของอนุโรจน์คือ การแตกสลายและความไม่คงอยู่ของสรรพสิ่ง แนวคิดดังกล่าวเกิดขึ้นหลังจากที่คุณแม่ของอนุโรจน์เสียชีวิต หากแต่ก่อนหน้านั้นในช่วงที่อนุโรจน์ยังเป็นอาจารย์สอนวิชาวาดเส้นไทยที่วิทยาลัยเพาะช่าง เขาได้ออกสำรวจภาพจิตรกรรมในวัดโพธิ์และวัดระฆัง ทั้งสองวัดอยู่ในเส้นทางจากที่ทำงานไปยังโรงพยาบาลธนบุรีซึ่งแม่ของอนุโรจน์พักรักษาตัวอยู่ ศิลปินจึงมักเข้าไปกราบพระในอุโบสถขอพรให้มารดาหายจากโรคร้าย ตอนนั้นเองที่เขาได้พบกับภาพจิตรกรรมฝาผนังที่ผู้กร่อนเสื่อมสลายซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้ศิลปินเปรียบเทียบงานจิตรกรรมฝาผนังกับชีวิตของมารดา ก่อนที่จะน้อมนำใจของตนเองให้เข้าถึงหลักไตรลักษณ์ ผลงานระยะแรกของการศึกษาปริญญาเอกที่อนุโรจน์ทำขึ้นยังคงความรู้สึกโหยหาอาลัยรักถึงมารดามารดาแม่ท่านจะจากโลกนี้ไปแล้ว¹²

¹² อนุโรจน์ จันทรโพธิ์ศรี, "นิทรรศการจิตรกรรม "สุญญกาล", (2558).

สรุป

การสร้างสรรค์ที่เล่นในพื้นที่ผิวของผลงาน แต่ยังคงรูปในพื้นที่ที่มีความหลากหลาย เช่น รอยแตก รอยถูกทำลายที่ให้อารมณ์ความรู้สึกถึงเช่นนั้นจริงๆ และยังคงมีลวดลายในพื้นที่ผิว มีรูปภาพ ตัวภาพที่ยังสอดแทรกอยู่ในพื้นที่ผิว ทั้งยังมีเนื้อหา รูปแบบที่ยังคงความเป็นไทย ในทางการมองเห็น และความรู้สึก การสร้างเส้นที่ดูอ่อนไหว ในทางเนื้อหาที่มีความเป็นไทย ผลงานของศิลปินท่านนี้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์พื้นที่ผิว การสอดแทรกภาพเข้าไปในพื้นที่ผิวนั้นๆ ลงไปในผลงานวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้าเองเป็นอย่างมาก ทั้งทางด้าน รูปแบบ เทคนิค และเนื้อหา

ตารางที่ 2 ตารางวิเคราะห์อิทธิพลต่อการสร้างสรรค์งาน

ผลงานของศิลปิน	อิทธิพลด้านรูปแบบ	อิทธิพลด้านเทคนิค	อิทธิพลด้านแนวคิด/เนื้อหา	อิทธิพลด้านอื่นๆ	สรุปอิทธิพลที่มีต่อการสร้างสรรค์งาน
 <p>จิตรกรรมไทยประเพณี (วัดสุวรรณาราม กรุงเทพฯ พ.ศ.2279-พ.ศ.2352</p>	คงความเป็นศิลปะไทยประเพณี ในเรื่องของผู้ใช้เส้น	การปิดทองคำเปลวในชิ้นงานและการใช้สี	ยังคงความเชื่อตามหลักศาสนา	การจัดองค์ประกอบ	การใช้เส้นสีเทคนิค ที่คงความเป็นไทยประเพณี
 <p>(ปาโบล ปิกัสโซ) พ.ศ.2481</p>	การลดทอนรูปทรง	การสร้างสรรค์ที่ไม่เน้นรายละเอียดของผลงาน	เป็นชิ้นงานที่เน้นความคิดหรือนามธรรม	ไม่จำกัดสัดส่วนใดๆ	การลดทอนรูปทรงในการสร้างสรรค์ชิ้นงาน
 <p>(อนุโรจน์ จันทร์โพธิ์ศรี) พ.ศ.2558</p>	การสร้างสรรค์ที่เน้นพื้นผิวของชิ้นงาน	การสร้างเส้นโดยที่ไม่ได้ใช้วิธีการเขียน	เน้นความคิดหรือเป็นงานนามธรรม	การสร้างเส้น	การสร้างเส้นวิธีใหม่ๆ และแสดงออกในรูปแบบนามธรรม
<p>สรุป นำลวดลายที่มีความเป็นศิลปะไทยประเพณี การลดทอนรูปจากอิทธิพลการสร้างสรรค์ผลงานของ ปาโบล ปิกัสโซ ในรูปแบบของผลงานกึ่งนามธรรมและจิตรกรรมสื่อผสม การสร้างพื้นผิวที่ให้ผู้รู้สึกถึงการทำลายที่ได้รับมาจากผลงานของอนุโรจน์ จันทร์โพธิ์ศรี</p>					

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการสร้างสรรค์

วิธีการดำเนินการสร้างสรรค์การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “จินตภาพพื้นที่ของการถูกทำลาย” ข้าพเจ้าต้องการถ่ายทอดความรู้สึกที่ข้าพเจ้ามีต่อสถานการณ์สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในรูปแบบที่เป็นจินตภาพของข้าพเจ้า ความรู้สึกของข้าพเจ้า ผ่านการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบกึ่งนามธรรม โดยการแสดงออกไปในทางเส้น สี ลวดลาย การถูกทำลายของพื้นที่ สิ่งเหล่านี้เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้า รวมถึงอิทธิพลการสร้างสรรค์ลวดลายมาจากลวดลายของผ้าปาเต๊ะ นำมาสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ในรูปแบบที่เป็นข้าพเจ้าเอง เพื่อให้เกิดความรู้สึกจริงต่อสถานการณ์ความรุนแรง

- 1.แนวคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์
- 2.รูปแบบการสร้างสรรค์
- 3.วิธีการดำเนินงาน
 - 3.1. ขั้นตอนและวิธีการศึกษา
 - 3.2. ขั้นตอนและกระบวนการสร้างสรรค์
 - 3.2.1. ระยะก่อนสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์
 - 3.2.2. ระยะสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์
- 4.ระยะเวลาในการดำเนินงาน
- 5.วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน
- 6.ผลงานสำเร็จ

1.แนวคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์

ได้รับแนวคิดและแรงบันดาลใจของผลงานมาจากสถานการณ์ความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้และเป็นบ้านเกิดของข้าพเจ้าด้วย ที่มีสถานการณ์ความรุนแรงมาหลายสิบปี ยาวนานจนเรื้อรัง ทำให้เกิดความรู้สึกว่ามีความแบ่งแยก ต่างศาสนา สถานการณ์ความรุนแรงทำให้เราเกิดการสับสน เกิดความคิดไปเองความจริงแล้วไม่ได้เป็นเช่นนั้นเลย สถานการณ์ทำให้เราคิดไปเอง ความอัดอั้นจากตรงนี้ เกิดการสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะขึ้นมาในรูปแบบกึ่งนามธรรมผสมผสานกับลวดลายผ้าปาเต๊ะในรูปแบบงาน 2 มิติ

2.รูปแบบของงานสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ ร่างแบบคร่าวๆเพื่อจัดวางองค์ประกอบของภาพ เพื่อให้แสดงออกตามความรู้สึก ตามตั้งใจที่เราคิดไว้ เมื่อร่างภาพเสร็จเรียบร้อยก็นำไปขยายเพื่อให้ได้ตามขนาดที่ต้องการ และขั้นแรกขึ้นชิ้นงานจริงเตรียมกระดาษไขแล้วตัดแบ่งให้ได้ตามขนาด ต่อมาร่างแบบลงบนกระดาษไขที่เราต้องการจะสร้างสรรค์ส่งไป เมื่อเสร็จแล้วก็เริ่มลงสี(การลงสีบนกระดาษไข หากลงสีด้วยสีอะคริลิกหรือน้ำ สีน้ำมัน กระดาษจะบวม พอง ย่น หากจะหลีกเลี่ยงข้อเสียตรงนี้ ต้องลงสีด้วยปากกาหมึกเจลหรือปากกาเมจิก ผลงานที่ข้าพเจ้าสร้างสรรค์ใช้ปากกาหมึกเจลและเมจิก เมื่อลงสีเสร็จเรียบร้อย ก็ใช้วันเทียนรมบนตัวชิ้นงานและเผาบางส่วนเพื่อให้ดูว่าเกิดการทำลาย เมื่อเรียบร้อยแล้วก็ติดไม้แขวน เพื่อความสะดวกในการติดตั้งผลงาน

3.วิธีการดำเนินงาน

3.1.ขั้นตอนและวิธีการศึกษา

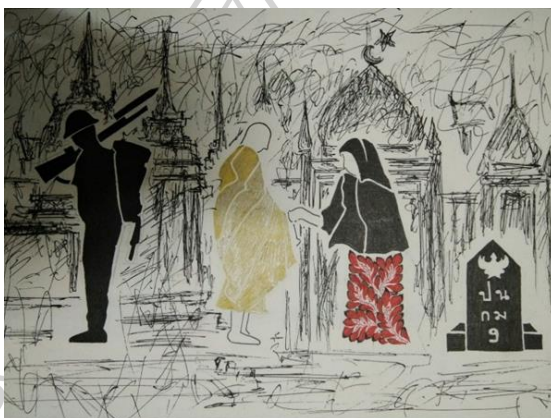
ข้อมูลจากสถานที่จริง เป็นข้อมูลที่ข้าพเจ้าได้รับและมาโดยตรงจากสถานการณ์ความรุนแรงและวิถีชีวิตของผู้คนในพื้นที่ ทั้งไทยพุทธและอิสลาม รวมไปถึงอิทธิพลของการแต่งกายของผู้คนในพื้นที่ ที่นิยมใช้ผ้าปาเต๊ะเห็นจนชินตา ส่งผลให้ข้าพเจ้าเกิดแรงบันดาลใจที่จะสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อเป็นสื่อในการแสดงออกต่อสถานการณ์ และตรงกับจุดมุ่งหมายของข้าพเจ้า ข้อมูลวัตถุ วัสดุหรือวัตถุที่แสดงออกถึงความรุนแรงของเหตุการณ์ เช่นการเผาทำลาย การลอบวางระเบิด หรือผู้คนที่เปื้อนผ้ายาโดนกระทำ นำความรู้สึกหรือวัสดุ วัตถุที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ เกี่ยวข้องต่อสถานการณ์แสดงออกของความรู้สึก จินตนาการ เพื่อเชื่อมโยงความคิดและเรื่องราวของสิ่งเหล่านี้ นำมาถ่ายทอดลงบนชิ้นงาน

3.2. ขั้นตอนและกระบวนการสร้างสรรค์

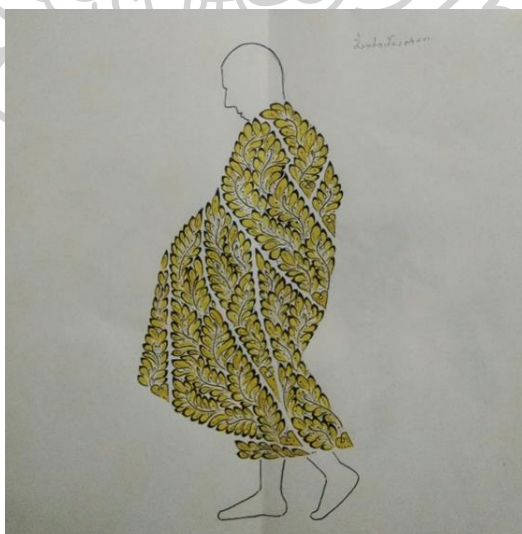
3.2.1. ระยะเวลาสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์

ผลงานช่วงทดลองนี้เป็นการค้นคว้ารูปแบบผลงาน ลวดลาย และเทคนิคต่างๆ ผลงานในช่วงทดลองจึงเป็นรากฐานที่สำคัญต้องการต่อยอด พัฒนา และความลงตัวต่อชิ้นงานชิ้นต่อไป เป็นแนวทางเทคนิคที่มีความชัดเจนเพื่อนำไปดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ และพัฒนาชิ้นงานไปตามลำดับขั้น

ภาพผลงานก่อนสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์

ภาพที่ 18 ภาพร่างผลงานก่อนวิทยานิพนธ์
(ถ่ายเมื่อ 28 พฤษภาคม 2562)

ภาพที่ 19 ภาพร่างผลงานก่อนวิทยานิพนธ์
(ถ่ายเมื่อ 28 พฤษภาคม 2562)

ภาพที่ 20 ภาพร่างผลงานก่อนวิทยานิพนธ์
(ถ่ายเมื่อ 28 พฤษภาคม 2562) ชื่อผลงาน : ไม่มีชื่อ เทคนิค : จิตรกรรมสื่อผสม ขนาด : กว้าง 60 เซนติเมตร x สูง 100 เซนติเมตร

ภาพที่ 21 ภาพร่างผลงานก่อนวิทยานิพนธ์
(ถ่ายเมื่อ 28 พฤษภาคม 2562) ชื่อผลงาน : ไม่มีชื่อ เทคนิค : จิตรกรรมสื่อผสม
ขนาด : กว้าง 120 เซนติเมตร x สูง 80 เซนติเมตร

ภาพที่ 22 ภาพร่างผลงานก่อนวิทยานิพนธ์

(ถ่ายเมื่อ 28 พฤษภาคม 2562)

ชื่อผลงาน : ไม่มีชื่อ เทคนิค : จิตรกรรมสื่อผสม ขนาด : กว้าง 1.20 เมตร x สูง 2 เมตร

ภาพที่ 23 ภาพร่างผลงานก่อนวิทยานิพนธ์

(ถ่ายเมื่อ 28 พฤษภาคม 2562)

ชื่อผลงาน : ไม่มีชื่อ เทคนิค : จิตรกรรมสื่อผสม ขนาด : กว้าง 1.20 เมตร x สูง 2 เมตร

3.2.2.ระยะสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์

การสร้างสรรค์ผลงาน จะพูดถึงการทำลาย เป็นผลงานที่อธิบายถึงความอัดอั้นที่อยู่ภายในใจ แสดงออกถึงความรู้สึกส่วนตัว โดยผ่านการสร้างสรรค์ สิ่งที่เป็นสื่อวัสดุที่มีความหมายในตัว ของตัวมันเอง ผลงานในช่วงนี้จะดูเหมือนเป็นฝ่ายที่ถูกกระทำย่ำยี โดยทำลาย ความสิ้นหวัง ภาพความทรงจำหรือความรู้สึกต่างๆเหล่านี้ หรือจินตภาพที่ข้าพเจ้าสร้างขึ้นมาจากความรู้สึก ที่ผ่านกระบวนการทางความคิดทำให้เกิดการสร้างสรรค์ชิ้นงานขึ้นมา

ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1

ภาพที่ 24 ภาพร่างผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1
 คัดเส้นลงบนกระดาษที่กำหนดไว้และเริ่มใส่รายละเอียด (ถ่ายเมื่อ 28 พฤษภาคม 2562)

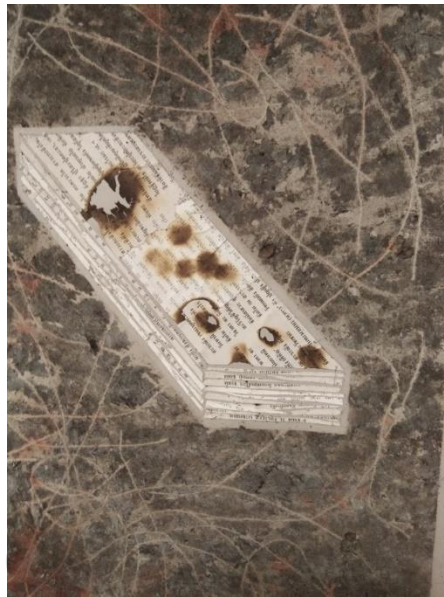
ภาพที่ 25 ระยะสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1
 ลงรายละเอียดภายในชิ้นงานที่ได้คัดเส้นเอาไว้แล้วก่อนหน้านี้ (ถ่ายเมื่อ 28 พฤษภาคม 2562)

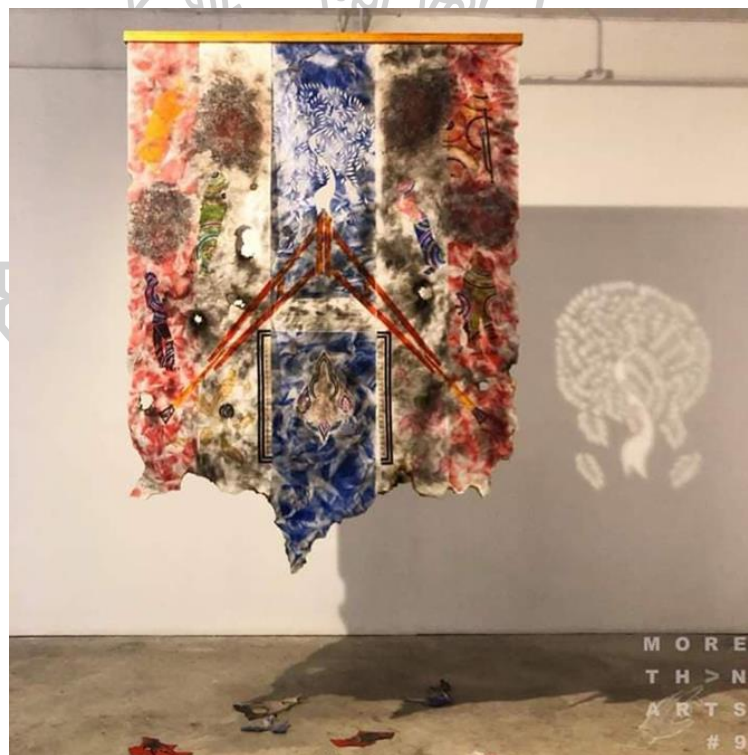
ภาพที่ 26 ระยะสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1
เมื่อลงสีและรายละเอียดภายในชิ้นงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อมาคือการลงซีเมนต์บนชิ้นงาน
ตามที่ได้วางแผนไว้ (ถ่ายเมื่อ 28 พฤษภาคม 2562)

ภาพที่ 27 ระยะสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1
เมื่อลงซีเมนต์บนชิ้นงานตามสมควรแล้ว ก็นำชิ้นงานมารวมควั่นและเผาบนเนื้อชิ้นงาน (ถ่ายเมื่อ 28
พฤษภาคม 2562)

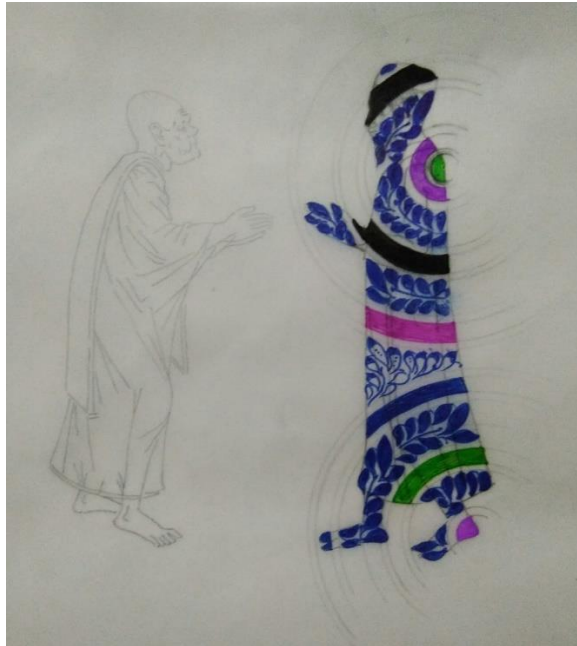

ภาพที่ 28 ระยะเวลาสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1
เมื่อลงซีดีถ้า รมควัน และเผาเสร็จแล้ว (ถ่ายเมื่อ 28 พฤษภาคม 2562)

ภาพที่ 29 ระยะเวลาสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1
เมื่อขั้นตอนทุกอย่างเสร็จเรียบร้อยแล้ว นำไม้มายึดติดกับชิ้นงาน เพื่อนำไปจัดวางชิ้นงานต่อไป
ชิ้นงานที่เสร็จสมบูรณ์ (ถ่ายเมื่อ 28 พฤษภาคม 2562)

ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2

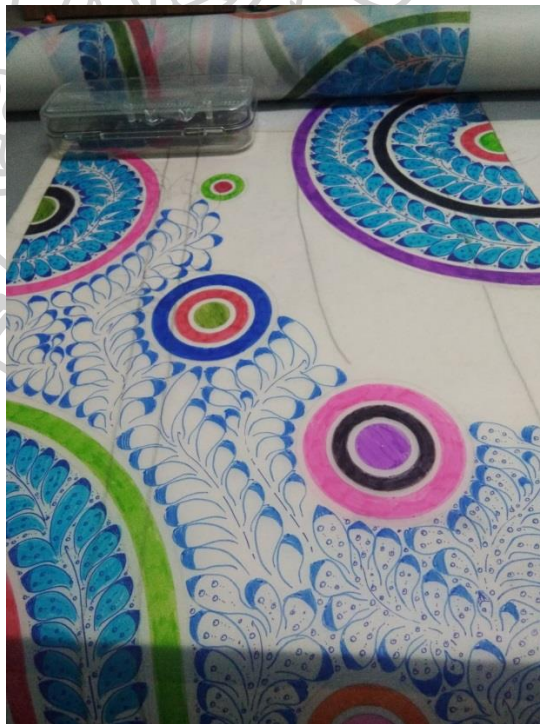
ภาพที่ 30 ระยะสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2
ร่างแบบลายเส้น ลงสีคร่าวๆ และนำแบบที่ลงตัวแล้วไปขยาย เพื่อให้ได้ขนาดจริง (ถ่ายเมื่อ 28 พฤษภาคม 2562)

ภาพที่ 31 ระยะสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2
เริ่มใส่รายละเอียดภายในชิ้นงาน (ถ่ายเมื่อ 28 พฤษภาคม 2562)

ภาพที่ 32 ระยะสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2
ใส่รายละเอียดภายในชิ้นงาน (ถ่ายเมื่อ 28 พฤษภาคม 2562)

ภาพที่ 33 ระยะสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2
ใส่รายละเอียดภายในชิ้นงาน (ถ่ายเมื่อ 28 พฤษภาคม 2562)

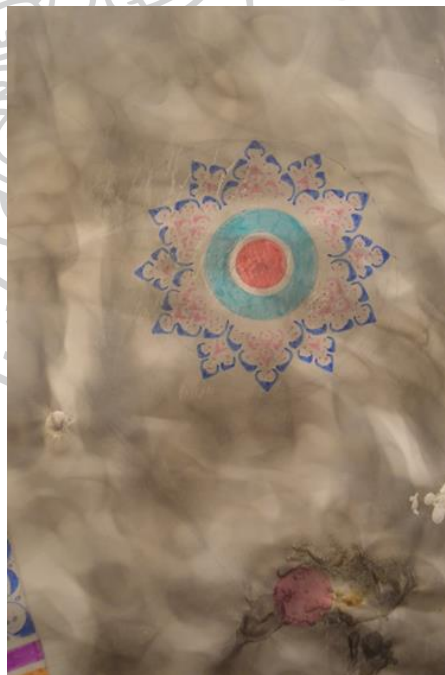
ภาพที่ 34 ระยะสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2
ใส่รายละเอียดลงสีครบถ้วนตามแบบลายเส้นที่ร่างไว้ (ถ่ายเมื่อ 28 พฤษภาคม 2562)

ภาพที่ 35 ระยะสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2
เก็บรายละเอียด ลงรายละเอียดบนชิ้นงานเพื่อความสมบูรณ์ (ถ่ายเมื่อ 28 พฤษภาคม 2562)

ภาพที่ 36 ระยะเวลาสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2
รมคว้นบนชิ้นงาน (ถ่ายเมื่อ 28 พฤษภาคม 2562)

ภาพที่ 37 ระยะเวลาสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2
เผาชิ้นงานตามแบบที่วางไว้ (ถ่ายเมื่อ 28 พฤษภาคม 2562)

ภาพที่ 38 ระยะเวลาสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2
ติดยึดไม้ เพื่อเซตชิ้นงาน ผลงานเสร็จสมบูรณ์ (ถ่ายเมื่อ 28 พฤษภาคม 2562)

4.ระยะเวลาในการดำเนินงาน

4.1.ระยะเวลาหาข้อมูล

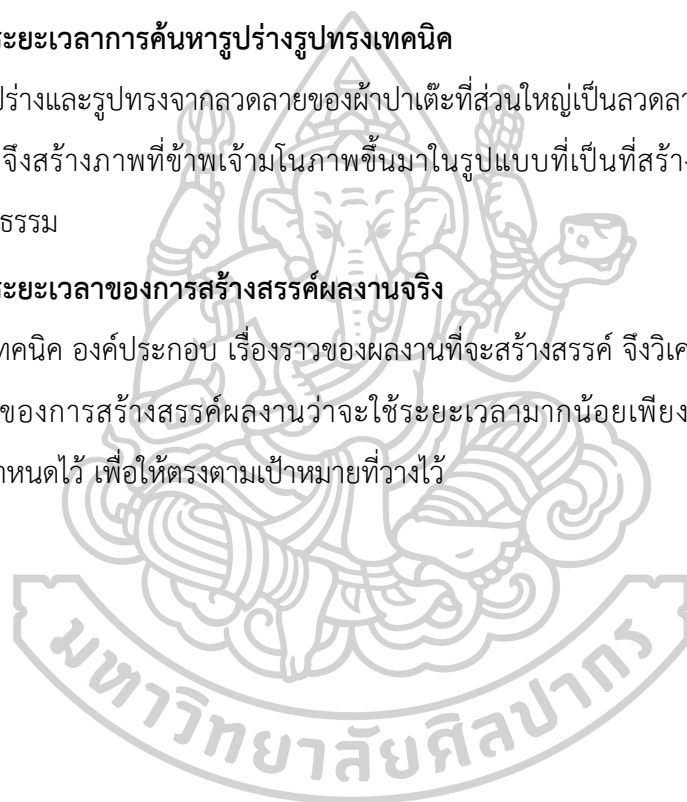
รับรู้เรื่องราวของเหตุการณ์ ณ ตอนนั้น หรือข่าวเหตุการณ์ที่เป็นประเด็น ณ ช่วงเวลานั้นให้มากที่สุดเพื่อนำมาสร้างสรรค์ผลงานให้ทันต่อเหตุการณ์นั้นๆ หรือรับฟังจากคำบอกเล่าจากผู้คนภายในพื้นที่ เพื่อให้เข้าใจประเด็น ให้ตรงกับจุดมุ่งหมาย ที่จะแสดงออกถึงการทำลายของพื้นที่ ความรุนแรงภายในพื้นที่ ความโหดร้าย ใช้ระยะเวลาพอสมควรโดยกำหนดระยะเวลาไม่ได้ เพราะต้องติดตามตลอด

4.2.ระยะเวลาการค้นหารูปทรงเทคนิค

นำรูปร่างและรูปทรงจากลวดลายของผ้าปาเต๊ะที่ส่วนใหญ่เป็นลวดลายธรรมชาติเป็นลวดลายหลัก ข้าพเจ้าจึงสร้างภาพที่ข้าพเจ้ามีโนภาพขึ้นมาในรูปแบบที่เป็นที่สร้างสรรค์ขึ้นมาในรูปแบบผลงานกึ่งนามธรรม

4.3.ระยะเวลาของการสร้างสรรค์ผลงานจริง

เมื่อรูปแบบ เทคนิค องค์ประกอบ เรื่องราวของผลงานที่จะสร้างสรรค์ จึงวิเคราะห์ถึงความเหมาะสมถึงระยะเวลาของการสร้างสรรค์ผลงานว่าจะใช้ระยะเวลามากน้อยเพียงใด และต้องให้ทันตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ เพื่อให้ตรงตามเป้าหมายที่วางไว้

5.วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน

ภาพที่ 39 วัสดุอุปกรณ์
ปากกาขนาดต่างๆและกระดาษไข (ถ่ายเมื่อ 2 พฤษภาคม 2562)

ภาพที่ 40 วัสดุอุปกรณ์
ไม้โครงและซีเมนต์จากกระดาษ ที่มา:<http://www.scrwood.com/category.php> (เข้าถึงเมื่อ 25 มิถุนายน 2562)

ภาพที่ 41 วัสดุอุปกรณ์

ไฟแช็กและเทียน ที่มา: <http://www.varuwan.com/product/288/เทียนหอมเต่ามังกร> (เข้าถึงเมื่อ 25 มิถุนายน 2562)

ภาพที่ 42 วัสดุอุปกรณ์

สีสเปรย์และแล็คเกอร์ (ด้าน) ที่มา: <http://www.jitporn.com/products/spraypaint/leyland/> (เข้าถึงเมื่อ 25 มิถุนายน 2562)

6.ภาพผลงานที่สำเร็จ

ภาพที่ 43 ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1
(ถ่ายเมื่อ 28 พฤษภาคม 2562)

ชื่อผลงาน : ทำลายหมายเลข 1 เทคนิค : จิตรกรรมสื่อผสม ขนาด : กว้าง 1.20 เมตร x สูง 2 เมตร

ภาพที่ 44 ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2

(ถ่ายเมื่อ 28 พฤษภาคม 2562) ชื่อผลงาน : ทำลายหมายเลข 2 เทคนิค: จิตรกรรมสื่อผสม

ขนาด : กว้าง 2.40 เมตร x สูง 4 เมตร

บทที่ 4

ผลวิเคราะห์การสร้างสรรค

ผลงานวิทยานิพนธ์ในหัวข้อ “จินตภาพพื้นที่ของการถูกทำลาย” เป็นการรวบรวมเรื่องราวความคิด เนื้อหา ความรู้สึก และความทรงจำ จึงมุ่งเน้นการสร้างสรรคผลงานที่ใช้วัตถุ วัสดุ ที่ได้สรุปความคิด เทคนิค ที่สะท้อนอารมณ์ความรู้สึกให้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งเป้าไว้อย่างชัดเจน ที่มีต่อสถานการณ์ความรุนแรงทางสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผ่านกำดำเนินสร้างสรรคผลงานตามลำดับขั้นตอน ตามแบบแผนที่วางไว้ ควบคู่ไปกับการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าของผลงานที่สร้างสรรคเพื่อให้ทุกส่วนของผลงานมีความสมบูรณ์ที่สุด

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์

การสร้างสรรค์ผลงานในช่วงนี้เป็นการพัฒนานี้จะเป็นการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง หาเรื่องราว และทดลองเทคนิคต่างๆเพื่อให้สอดคล้องกับผลงาน ให้เข้ากับเรื่องราวของผลงาน ในระยะนี้ยังหา ความลงตัวของผลงานยังไม่ดีนัก เพราะการทดลองเรื่องของวัสดุ การจัดการในตัวของชิ้นงานที่ยังไม่มี ความลงตัวสักเท่าไร ช่วงนี้จึงเป็นช่วงที่สำคัญที่ต้องหาความลงตัวของชิ้นงานให้ได้ เพื่อนำไปสู่ ชิ้นงานวิทยานิพนธ์ต่อไป

ภาพที่ 45 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์

(ถ่ายเมื่อ 28 พฤษภาคม 2562)

ชื่อผลงาน : ไม่มีชื่อ

เทคนิค : จิตรกรรมสื่อผสม

ขนาด : กว้าง 120 เซนติเมตร x สูง 80 เซนติเมตร

วิเคราะห์การจัดองค์ประกอบภาพ

ภาพนี้มีการจัดวางองค์ประกอบภาพแบบสมมาตรในแง่ของการแบ่งซ้ายขวา แต่น้ำหนักของพื้นที่ว่างที่ไม่เท่ากันทำให้การมองภาพของผู้ชมที่ต้องมองจากด้านหน้าผลงานนั้น เกิดความสับสน เพราะความแตกต่างของพื้นที่ว่างถือเป็นส่วนหนึ่งของงานที่สามารถนำมาตีความได้

ภาพที่ 46 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์

(ถ่ายเมื่อ 28 พฤษภาคม 2562)

ผลงานทั้ง 2 ชิ้น มีขนาดเท่ากัน

ชื่อผลงาน : ไม่มีชื่อ

เทคนิค : จิตรกรรมสื่อผสม

ขนาด : กว้าง 1.20 เมตร x สูง 2 เมตร

วิเคราะห์การจัดองค์ประกอบภาพ

หากใช้การแบ่งสัดส่วนของชิ้นงานแบบสมมาตรมาประกอบการวิเคราะห์ลักษณะของผลงานทั้งสองชิ้นนี้ จะพบว่าชิ้นแรก (ซ้าย) มีการจัดวางน้ำหนักของเนื้อหาเรื่องราวในผลงานค่อนข้างไปทางซ้ายของชิ้นงาน ทำให้เกิดจุดสนใจ จุดเด่นของภาพที่ค่อนข้างชัดเจนในแง่ของการจัดองค์ประกอบ เช่นเดียวกับผลงานชิ้นที่สอง (ขวา) ที่ถึงแม้ว่าจะจัดองค์ประกอบจัดวางภาพแบบสมมาตรซ้ายขวาได้ดี แต่ทว่ากลับมีการเพิ่มจุดสนใจที่ชัดเจนในภาพตรงตำแหน่งของนกกระดาศที่เป็นตัวแทนของสันติภาพ ซึ่งสามารถแทนค่าความหมายได้อย่างรุนแรงและชัดเจนมาก ในรูปแบบนามธรรม

ตารางที่ 4 ตารางวิเคราะห์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์

แนวความคิด	จุดเด่น	รูปแบบ	แนวทางพัฒนา
ผลงานก่อนการ ทดลอง วิทยานิพนธ์ผลงานช่วงนี้จะ มีความหลากหลายรูปแบบ ผลงานที่มีการเผาชิ้นงาน และไม่ได้เผา เทคนิคการ สร้างสรรค์ ก็ มีความ หลากหลายเช่นกันและการ ติดตั้งผลงาน บางชิ้นก็ขึงใน กรอบไม้ บางชิ้นก็ใช้วิธีการ แขนง ผลงานก่อนการ ทดลองจึงมีความสำคัญเป็น อย่างมาก เพื่อที่จะนำไปสู่ วิทยานิพนธ์	ผลงานช่วงนี้จะมี สิ่งใหม่เข้ามาเพื่อทดลอง สร้างสรรค์ หาจุดเด่น ของผลงานทั้งรูปแบบ การใช้สี หรือวัสดุ การ ใช้ไฟ คิวไฟ ทำให้ผล งานมีความหลากหลาย มาก บางเทคนิคของบน งานเราไม่สามารถ ควบคุมได้ อาจเป็น จุดเด่นบนชิ้นงานนั้นๆ เพราะเราไม่สามารถ ควบคุมได้	การหารูปแบบงาน และการใช้สีบนชิ้นงานมี ส่วนสำคัญมาก เพราะ สามารถบ่งบอกถึงผลงาน เฉพาะตน คนค้นหา รูปแบบส่วนใหญ่ก็นำมา จากลวดลายบนผืนผ้า ปาเต๊ะและสีสันทที่มีการใช้ สีที่ดูฉูดฉาดมาก รูปแบบ ส่วนใหญ่ก็ได้มาจากนี้ และต้องนำมาเชื่อมโยง กับเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับ เหตุการณ์ความรุนแรง รูปแบบผลงานงานจึง ออกไปทางกึ่งนามธรรม	ต้องหาจุดลงตัวทาง เทคนิคให้ชัดเจน เพราะ เทคนิคความหลากหลาย มากต้องแก้ไขจุดบกพร่อง ที่เทคนิคบางอย่างเราไม่ สามารถควบคุมได้ ส่วน รูปแบบ ต้องจับจุดให้ ชัดเจน ว่าต้องการ แสดงออกถึงอะไร เพื่อ ประโยชน์ต่อไปในการ พัฒนาไปหาวิทยานิพนธ์ ด้านการติดตั้งผลงานอยาก ให้ดูเรียบร้อยกว่านี้และ แสดงออกที่ชัดเจนมากขึ้น

สรุปผลงานก่อนวิทยานิพนธ์

ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์จะเป็นช่วงที่ค้นหาตัวเอง ค้นหาสิ่งต่างๆรอบตัว และเรื่องราวที่ต้องการนำเสนอ ผลงานจึงมีความหลากหลายมาก เนื่องจากต้องการนำเสนอและแสดงออกถึงเรื่องราวความรุนแรงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ต้นผลงานแต่ละชิ้น เทคนิคแต่ละอย่างก็จะสอดคล้องกับเรื่องราว ที่บอกถึงความเป็นท้องถิ่นภาคใต้ เทคนิคที่บ่งบอก และให้อารมณ์ความรู้สึกนั้น ผลงานแต่ละชิ้นจึงมีความแตกต่างกันออกไป เพราะการค้นหารูปแบบและเทคนิคต่างๆ ค้นหาในครั้งเดียวไม่ได้ จึงคิดค้นเทคนิค รูปแบบ พัฒนาผลงานแต่ละชิ้นต่อไป จนตรงตามเป้าหมายที่วางไว้

ผลงานวิทยานิพนธ์

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1

ผลงานมีชื่อว่า “ทำลายหมายเลข1” เป็นการแสดงแสดงความรู้สึกความไม่ปลอดภัยของผู้คนที่นับถือศาสนาพุทธทางสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นการเข้าใจกันดีว่า คนไทยพุทธในพื้นที่การใช้ชีวิตในประจำวันที่มีความไม่ปลอดภัยสูง ตามภาพข่าวที่ได้รับรู้กัน ฉะนั้นผู้นำทางศาสนาและประชาชนชาวไทยพุทธในพื้นที่ต่างต้องพึ่งพาซึ่งกันและกัน ต้องสามัคคีกัน เพื่อให้เกิดความเหนียวแน่นกันของคนไทยพุทธ เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน จะแสดงออกไปในทางกึ่งนามธรรม สร้างสรรค์ลวดลายที่ได้รับอิทธิพลมาจากลวดลายของผ้าปาเต๊ะ นำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานที่มีรูปแบบเฉพาะ และใช้ไฟเผาชิ้นงานบางส่วนเพื่อให้รู้สึกถึงการทำลาย

ภาพที่ 47 วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

(ถ่ายเมื่อ 28 พฤษภาคม 2562)

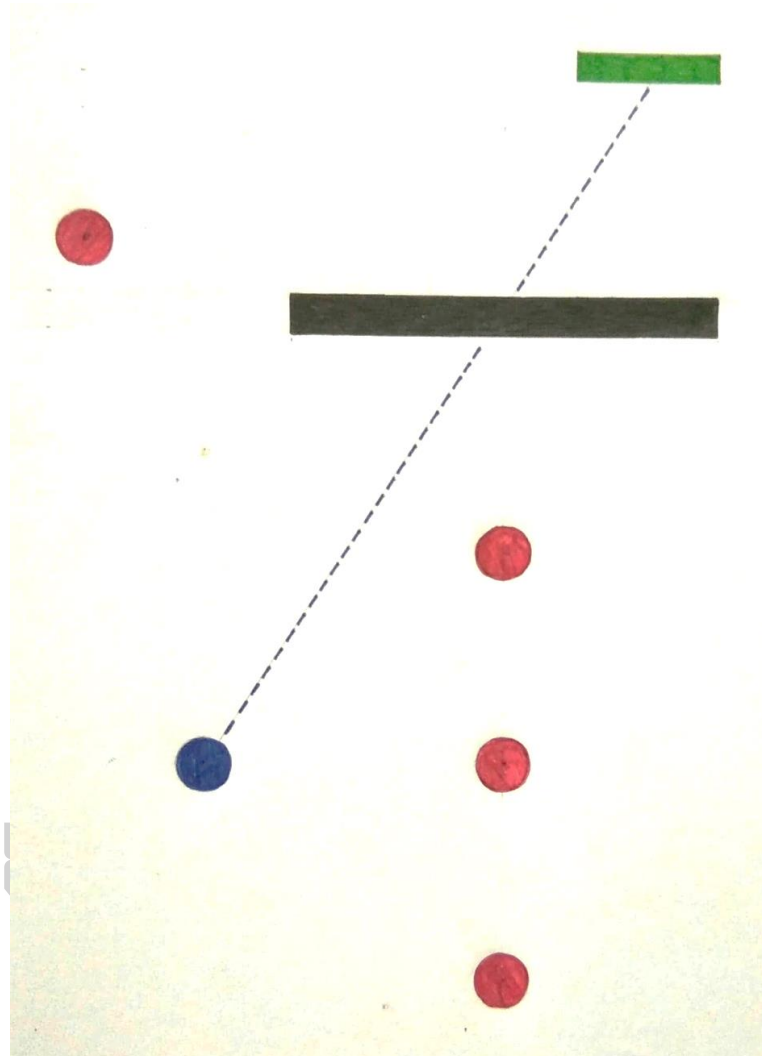
ชื่อผลงาน : ทำลายหมายเลข1

เทคนิค : จิตรกรรมสื่อผสม

ขนาด : กว้าง 1.50 เมตร x สูง 2 เมตร

วิเคราะห์การชมผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1

ด้านหลังชิ้นงาน

ด้านหน้าชิ้นงาน

ภาพที่ 48 วิเคราะห์การชมผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1

- สีแดง : ตำแหน่งชมชิ้นงาน
- สีดำ : ชิ้นงาน
- สีน้ำเงิน : ดวงไฟ
- สีเขียว : แสงตกกระทบบ

ตำแหน่งชมชิ้นงาน

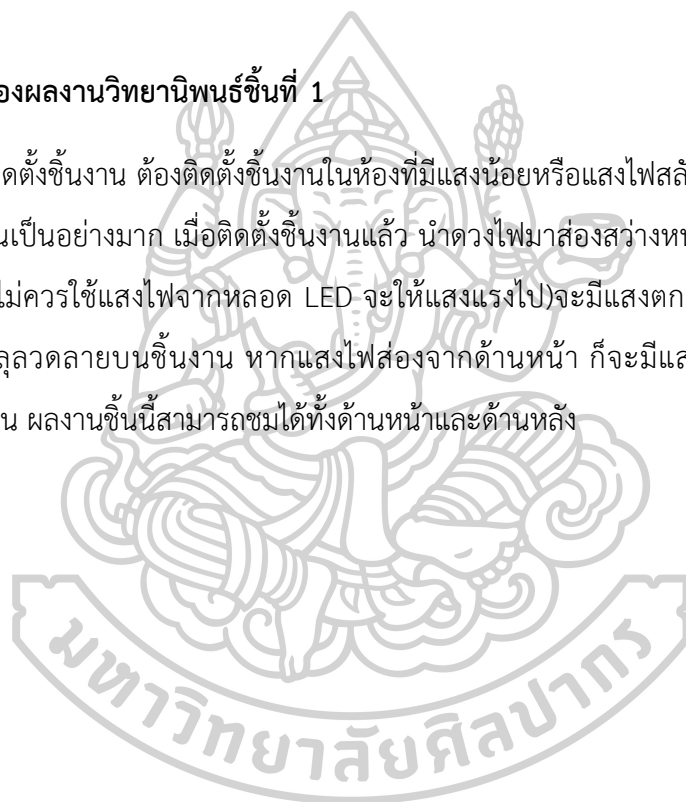
ระยะใกล้สุด : สามารถชมรายละเอียดและลวดลายต่างๆของชิ้นงานได้ละเอียดที่สุด เห็นเทคนิค และรูปแบบการสร้างสรรค์ของชิ้นงานได้อย่างชัดเจน

ระยะกลาง : ทั้งระยะห่างจากชิ้นงานประมาณ 1.50 เมตร ระยะนี้จะเห็นองค์ประกอบรูปแบบบนชิ้นงาน องค์รวมของรูปภาพได้ชัดที่สุด

ระยะไกลสุด : ทั้งระยะห่างจากชิ้นงานประมาณ 2 เมตร จะเห็นองค์รวมของชิ้นงานทั้งหมด

ความพิเศษของผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1

การติดตั้งชิ้นงาน ต้องติดตั้งชิ้นงานในห้องที่มีแสงน้อยหรือแสงไฟสลัวๆ การใช้ห้องแบบนี้จะมีผลต่อชิ้นงานเป็นอย่างมาก เมื่อติดตั้งชิ้นงานแล้ว นำดวงไฟมาส่องสว่างหน้าชิ้นงาน(ควรใช้แสงไฟถนนอมสายตาไม่ควรใช้แสงไฟจากหลอด LED จะให้แสงแรงไป)จะมีแสงตกกระทบด้านหลังชิ้นงาน ชิ้นงานนี้ได้ฉลุลวดลายบนชิ้นงาน หากแสงไฟส่องจากด้านหน้า ก็จะมีแสงไฟตกกระทบบนผนังด้านหลังชิ้นงาน ผลงานชิ้นนี้สามารถชมได้ทั้งด้านหน้าและด้านหลัง

ตารางที่ 5 ตารางวิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1

แนวความคิด	จุดเด่น	รูปแบบ	แนวทางพัฒนา
ชิ้นนี้บอกถึงความเป็นอยู่ของผู้คนภายในพื้นที่ ที่นับถือศาสนาพุทธ ที่อยู่ท่ามกลางความอันตราย จากการที่สัมผัสและดูจากสื่อเป้าหมายหลังของผู้ก่อการร้ายคือผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ ดั่งสิ่งที่ใช้ในผลงาน สิ้นน้ำเงินแดง ขาว ที่บอกเป็นนัยๆว่าที่นี้ที่ไหน ผลงานชิ้นนี้จะมีรูปไม้ค้ำยันอยู่กึ่งกลาง ต้องการบอกถึงความไม่มั่นคงของศาสนาพุทธ ที่โดนเหตุการณ์ความรุนแรงกระทำอย่างโหดร้าย	ผลงานชิ้นนี้จะรวบรวมทุกเทคนิคที่ได้ทดลองมาก่อนหน้า ชิ้นนี้จึงมีความหลากหลายทางเทคนิคมาก ชิ้นนี้อาจเป็นชิ้นงานที่ลงตัวที่สุดของงานทดลองสร้างสรรค์ผลงานมา และเป็นผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่1	จะเป็นจิตรกรรมสื่อผสมมากขึ้นเป็นใช้วัสดุต่างๆมาปะติด ตัด และอื่นๆ การสร้างฟอร์มของงานที่ไม่ตายตัว การสร้างสรรค์งานชิ้นนี้จึงมีความกดดันน้อยมาก เพราะรูปแบบต่างๆที่ได้ทดลองสร้างสรรค์มาเริ่มมีการลงตัว และการเซตติดตั้งผลงานดูมีผลต่อการแสดงออก	การพัฒนาต่อไปอยากทำให้ชิ้นงานใหญ่ขึ้นโดยใช้เทคนิคและวิธีการเดิม เพราะถ้าสร้างสรรค์ผลงานที่มีขนาดใหญ่กว่านี้ผลงานจะดูมีกำลังต่อความรู้สึกของผู้ชมมากกว่านี้ อีกส่วนหนึ่งคือพื้นผิวผลงานที่ถูกทำลายหรือถูกเผา อยากจะทำให้มีความชัดเจนมากกว่านี้ อยากให้รู้สึกที่หายไประบายกับสิ่งที่หายไป

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2

ใช้ชื่อให้กับผลงานว่า “ทำลายหมายเลข2” นำเสนอโดยวาดผู้นำทางศาสนาไทยพุทธและอิสลาม ที่ยื่นหันหน้าเข้าหากัน ต้องการแสดงออกถึง ความพึ่งพาซึ่งกันและกันของทั้งสองศาสนายังเหมือนเดิม ทุกอย่างเหมือนเดิม แต่สถานการณ์ทำให้เกิดความเชื่อที่ผิดเกิดขึ้น ทำให้คนภายนอกเกิดการเข้าใจผิด สถานการณ์ทำให้เกิดความไม่เชื่อมั่น การสร้างสรรค์ผลงานจึงมีการเผาผลงานบางส่วนที่แสดงออกถึงการทำลายความเชื่อมั่น

ภาพที่ 49 วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

(ถ่ายเมื่อ 28 พฤษภาคม 2562)

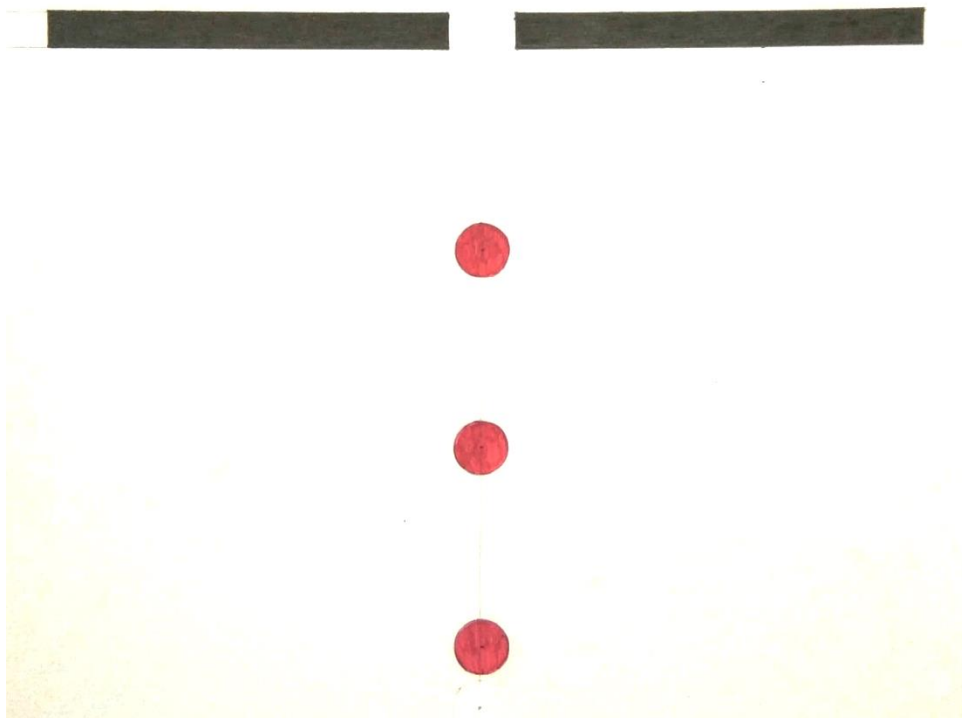
ชื่อผลงาน : ทำลายหมายเลข2

เทคนิค : จิตรกรรมสื่อผสม

ขนาด : กว้าง 2.40 เมตร x สูง 4 เมตร

วิเคราะห์การชมผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2

ด้านหลังชิ้นงาน

ด้านหน้าชิ้นงาน

ภาพที่ 50 วิเคราะห์การชมผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2

- สีแดง : ตำแหน่งชมชิ้นงาน
- สีดำ : ชิ้นงาน

ตำแหน่งชมชิ้นงาน

ระยะใกล้สุด : สามารถชมรายละเอียดและลวดลายต่างๆของชิ้นงานได้ละเอียดที่สุด เห็นเทคนิค และรูปแบบการสร้างสรรค์ของชิ้นงานได้อย่างชัดเจน

ระยะกลาง : ทิ้งระยะห่างจากชิ้นงานประมาณ 1.50 เมตร ระยะนี้ จะเห็นองค์ประกอบรูปแบบบนชิ้นงาน องค์รวมของรูปภาพได้ชัดที่สุด

ระยะไกลสุด : ทิ้งระยะจากชิ้นงานประมาณ 2 เมตร จะเห็นองค์รวมของชิ้นงานทั้งหมด

ความพิเศษของผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1

สามารถชมผลงานได้ทั้งด้านหน้าและด้านหลัง

ตารางที่ 6 ตารางวิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2

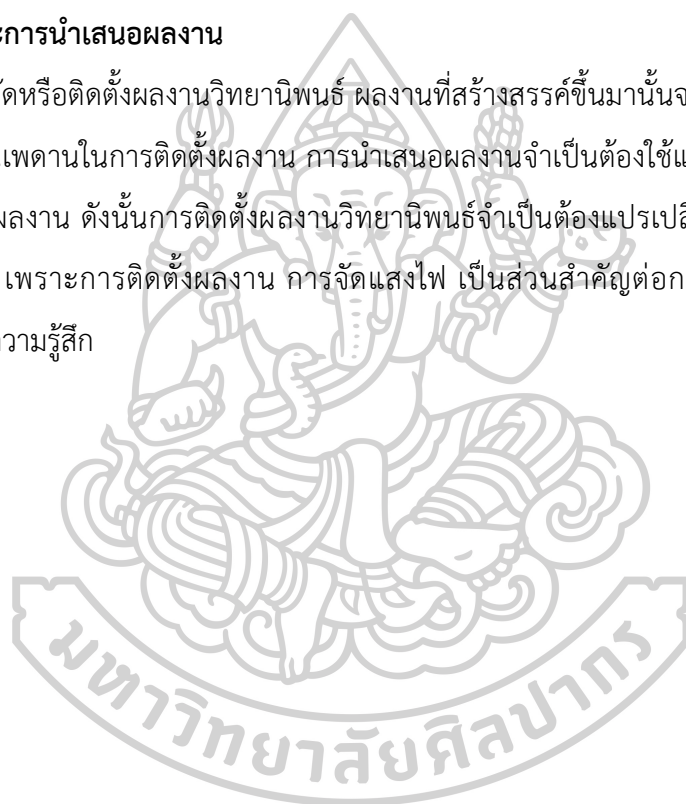
แนวความคิด	จุดเด่น	รูปแบบ	แนวทางพัฒนา
แสดงถึงความสามัคคีกันของสองศาสนาไทยพุทธและอิสลามในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เหตุการณ์ความรุนแรงทำให้ทั้งสองศาสนาดูแตกแยก รู้สึกว่าต่างไม่พึ่งพากัน เป็นสงครามของศาสนาทั้งสอง แต่แท้จริงแล้ว ทั้งสองศาสนายังคงรักกัน สามัคคีกัน พึ่งพาซึ่งกันและกันตั้งแต่อติตอยู่เหมือนเดิม แต่สถานการณ์ทำให้ดูเหมือนสองศาสนานี้ดูแตกแยกกันจากการที่นำไฟมาเผาบนชิ้นงานต้องการแสดงถึงเหตุการณ์ ความรุนแรงทำลายความเชื่อมั่นของผู้คน	เพิ่มขนาดของผลงานให้ดูให้ขึ้น เพราะจะทำให้กระทบต่อผู้ชมผลงานได้มากยิ่งขึ้น ใช้วัสดุที่นำมาสร้างสรรค์ผลงานลงตัวมาก รวมถึงการติดตั้งของผลงาน ที่ดูลงตัวมากกว่าชิ้นก่อนหน้านี้ ผลงานมีความลงตัวมากขึ้น	รูปแบบของผลงานชิ้นนี้จะตรงตามเป้าหมายที่ต้องการจะแสดงออกถึงความรุนแรงภายในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ชัดเจนมาก ตรงตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ที่ต้องการแสดงออก การผสมผสานเทคนิคต่างๆก็ทำได้ลงตัว เป็นรูปแบบผลงานที่ลงตัวมากที่สุด	ถ้าหากจะพัฒนาชิ้นต่อไป จะทำให้ผลงานดูรู้สึกถึงการทำลายมากกว่านี้ อยากจะลดงานเขียนสีลง อยากจะใช้เทคนิคการเผา และการใช้คั้นไฟมาสร้างสรรค์ในชิ้นงานให้มากกว่านี้ อยากให้ออกไปทางนามธรรมมากที่สุด โดยใช้อารมณ์ความรู้สึกอย่างแท้จริงในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นต่อไป

สรุปผลงานวิทยานิพนธ์

ผลงานวิทยานิพนธ์เป็นผลงานที่มีความลงตัวมากที่สุด แต่ก็ต้องมีการพัฒนาผลงานไปเรื่อยๆ เพราะผลงานที่ละชิ้นตรงตามเป้าหมายที่ต้องการ ที่แสดงออกถึงความรุนแรงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งรูปแบบ เนื้อหา เทคนิคที่แสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึก มากกว่าผลงานชุดก่อน วิทยานิพนธ์ การจัดองค์ประกอบการวางภาพการเล่นเทคนิคในแบบจิตรกรรมสื่อผสมมีความพึงพอใจเป็นอย่างมาก การติดตั้ง การเซตผลงานที่มีความลงตัวมากขึ้น โดยรวมผลงานชุดนี้มีความลงตัว

การติดตั้งและการนำเสนอผลงาน

การจัดหรือติดตั้งผลงานวิทยานิพนธ์ ผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้นมาจะเป็นผลงานในลักษณะของงานแขวนเพดานในการติดตั้งผลงาน การนำเสนอผลงานจำเป็นต้องใช้แสงไฟช่วยเพื่อเพิ่มอารมณ์ความรู้สึกต่อผลงาน ดังนั้นการติดตั้งผลงานวิทยานิพนธ์จำเป็นต้องแปรเปลี่ยนไปตามสถานที่ ที่ใช้ติดตั้งผลงาน เพราะการติดตั้งผลงาน การจัดแสงไฟ เป็นส่วนสำคัญต่อการนำเสนอผลงาน ต่างสถานที่ก็ต่างความรู้สึก

บทที่ 5

สรุป

ผลงานวิทยานิพนธ์ เรื่อง จินตภาพพื้นที่ของการถูกทำลาย สร้างสรรค์ผลงานที่กล่าวถึงสถานการณ์ความรุนแรงที่ภาคใต้ นี่ถือเป็นต้นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ ที่ตัวข้าพเจ้าเองและผู้คนในพื้นที่ อุตันในเรื่องนี้มาก เพราะทุกคนที่อยู่ในพื้นที่ไม่สามารถทำอะไรได้เลยนอกจากการระวังตัว ดูแลตัวเอง และความเชื่อมั่นต่อพื้นที่ลดลงอย่างตัวเอง เพราะคำนึงถึงเรื่องความปลอดภัยขาดความเชื่อมั่นต่อผู้ครอบข้าง ขาดความเชื่อมั่นต่อสังคม เลยมีแต่ผลเสียเป็นอย่างมากต่อสิ่งที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ โดยสร้างสรรค์ผลงานผ่านทางทัศนศิลป์ เทคนิคสื่อผสม รูปแบบกึ่งนามธรรมจากกระบวนการค้นคว้าข้อมูล กระบวนการสร้างสรรค์และวิเคราะห์ผล สามารถสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

สรุปผลการสร้างสรรค์

1. ได้สร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมที่ถ่ายทอดเรื่องราวปัญหาความรุนแรง ชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ผ่านทางทัศนศิลป์ เทคนิคสื่อผสม รูปแบบกึ่งนามธรรม จำนวน 2 ชิ้น นำเสนอด้วยการติดตั้งแขวนห้อย
2. ได้ศึกษาข้อมูลและผลงานของศิลปินที่เกี่ยวข้องทางด้านรูปแบบ เทคนิค เนื้อหา ที่แสดงถึงการถูกทำลาย ความรุนแรง ในกระบวนการสร้างสรรค์และใช้สัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรง รวมไปถึงการลงพื้นที่เพื่อคู่วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน เพื่อใช้สร้างสรรค์ผลงาน
3. สามารถสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน และนำเสนอสิ่งที่ต้องการแก่ผู้ชมได้

อภิปรายผล

การสร้างสรรค์ผลงาน เรื่อง จินตภาพพื้นที่ของการถูกทำลาย ได้รับแรงบันดาลใจมาจากสถานการณ์ในสามจังหวัดชายแดนใต้และเป็นพื้นที่ถิ่นกำเนิดของข้าพเจ้าที่มีแต่ความรุนแรง การถูกคุกคาม การทำลายภายในพื้นที่เป็นปัจจัยหนึ่งทำให้เกิดการสูญเสียทั้งชีวิตทรัพย์สินที่เป็นมรดกของชาติ ไม่ว่าจะเป็นโยบายสถาน โบราณวัตถุ ทำลายสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจ ทางศาสนา ของผู้คนในท้องถิ่น ส่งผลกระทบต่อผู้คนในพื้นที่อย่างมหาศาล ผู้คนที่ต่างศาสนากัน ภาษาต่างกัน แต่วิถีชีวิต

ความเป็นอยู่ที่คล้ายคลึงกัน การแต่งกายที่คล้ายคลึงกัน ที่ผู้คนภายในพื้นที่นิยมใช้ผ้าถุงลายดอกหรือผ้าปาเต๊ะกันมากและเป็นของที่ขึ้นชื่อทางสามจังหวัดชายแดนใต้ ข้าพเจ้าจึงนำเอาศิลปะที่มีความเป็นท้องถิ่นและความรู้สึกส่วนตัวสร้างสรรค์รวมถึงสัญลักษณ์ต่างๆของศาสนา วิถีการดำเนินชีวิตของชาวใต้ไม่เท่าคำยืนยันของผู้ประสบเหตุการณ์ต่างๆ ในแนวทางผลงานวิทยานิพนธ์เทคนิคสื่อผสมรูปแบบงานกึ่งนามธรรม

จากการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ต้องการแสดงออกถึงความรุนแรงทางสามจังหวัดชายแดนภาคใต้และความสัมพันธ์ลวดลายของผ้าปาเต๊ะ เพื่อให้รู้สึกถึงความเป็นท้องถิ่นหรือท้องที่นั้นๆจากความรู้สึกส่วนตัวที่อัดอั้นมาและมาเป็นท้องถิ่น ข้อมูลต่างๆที่ลงพื้นที่และที่ได้ศึกษามา ผสานกันความคิด นำมาสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ให้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ สร้างสรรค์ในแบบกึ่งนามธรรมโดยอาศัยองค์ประกอบศิลป์และทัศนธาตุต่างๆ การใช้ลวดลายและสีสันฉูดฉาดที่ได้รับอิทธิพลมาจากผ้าปาเต๊ะ ใช้น้ำเงิน เรื่องราว รูปทรง เส้น และลวดลาย นำมาสร้างสรรค์เชื่อมโยงเป็นองค์ประกอบที่สร้างสรรค์ขึ้นมาเป็นแนวทางเฉพาะตน เพื่อนำความรู้สึก มีกลิ่นไอ มีความเป็นท้องถิ่น เป็นวัฒนธรรมของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลงานชุดก่อนวิทยานิพนธ์เป็นช่วงที่กำลังศึกษาหาแนวทาง ทั้งรูปแบบ เทคนิค เนื้อหา เรื่องราวต่างๆเพื่อนำมาปรับใช้ให้เข้ากับความถนัดของตัวเอง โดยศึกษาอิทธิพลทางศิลปกรรมจากศิลปะไทย หรือศิลปะจีน เช่น ปาโบล ปิกัสโซ, อนุโรจน์ จันโพธิ์ศรี อิทธิพลเหล่านี้ นำมาผสมผสานกับอัตลักษณ์ของภาคใต้คือลวดลายของผ้าปาเต๊ะ ทดลองจนเกิดผลงานขึ้นมาหลายชิ้น และมีความหลากหลายด้วยรูปแบบ เทคนิค เนื้อหา ความรู้สึก ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ เป็นชุดที่สร้างสรรค์ขึ้นมาที่มีความลงตัวอยู่มากแต่ยังไม่ถึงที่สุด ลงตัวทั้งด้านรูปแบบ เนื้อหา เรื่องราว วัสดุการทดลอง ที่ได้รับอิทธิพลทางศิลปกรรมและศิลปะจีนในช่วงผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ผลงานชุดนี้ออกมาเป็นที่น่าพอใจเป็นอย่างมาก

ผลจากการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ข้าพเจ้าได้ทดลองเทคนิค และการใช้วัสดุต่างๆ เพื่อให้เชื่อมโยงกับเรื่องราวที่ต้องการนำเสนอ ทุกครั้งที่สร้างสรรค์ผลงานจะไม่ลงตัวตามแบบที่เราคิดไว้ เพราะเราไม่สามารถควบคุมเทคนิคได้ ต้องปล่อยไปตามธรรมชาติและต้องแก้ปัญหาล่วงหน้าทุกๆขั้นตอน และต้องหาความลงตัวให้กับผลงานเพื่อให้ตรงตามจุดประสงค์และจุดมุ่งหมาย การสร้างสรรค์ผลงานในแต่ละครั้งเหมือนกับได้ทำผลงานเทคนิคใหม่ทุกครั้งเพราะเราจะไม่รู้เลยว่า จะเกิดอะไรต่อการสร้างสรรค์ผลงานบ้าง ข้าพเจ้าหวังว่าวิทยานิพนธ์นี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจไม่น้อยก็มาก ผลงานวิทยานิพนธ์ที่สร้างสรรค์ขึ้นมามีจำนวน 2 ชิ้น

ผลงานชิ้นที่1 นำเสนอความคิด เป็นการแสดงแสดงความรู้สึกความไม่ปลอดภัยของผู้คนที่นับถือศาสนาพุทธทางสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นการเข้าใจกันดีว่า คนไทยพุทธในพื้นที่การใช้ชีวิตประจำวันที่มีความไม่ปลอดภัยสูง ตามภาพข่าวที่ได้รับรู้กัน ฉะนั้นผู้นำทางศาสนาและประชาชนชาวไทยพุทธในพื้นที่ต่างต้องพึ่งพาซึ่งกันและกัน ต้องสามัคคีกัน เพื่อให้เกิดความเหนียวแน่นกันของคนไทยพุทธ เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน จะแสดงออกไปในทางกึ่งนามธรรม สร้างสรรค์ลวดลายที่ได้รับอิทธิพลมาจากลวดลายของผ้าปาเต๊ะ นำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานที่มีรูปแบบเฉพาะ และใช้ไฟเผาชิ้นงานบางส่วนเพื่อให้รู้สึกถึงการทำลาย

ปัญหาที่พบระหว่างการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ คือ ปัญหาที่พบระหว่างการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ คือ วัสดุที่นำมาสร้างสรรค์ชิ้นงานจะใช้กระดาษไขเป็นหลัก ขึ้นชื่อว่ากระดาษจะมีความเปราะบางมากตอนที่สร้างสรรค์ผลงานจะต้องมีความทะนุถนอมเป็นอย่างมาก หากจะทำให้ผลงานชิ้นใหญ่ก็ต้องวางและต่อกระดาษให้มีความพอดีที่สุด เพราะถ้าขาดหายไป แล้วต่อกระดาษ กระดาษไขหากนำมาต่อกันจะเป็นรอยตะเข็บและรอยกาวที่ชัดเจนจะทำให้ดูไม่มีความเรียบร้อยในชิ้นงาน ปัญหาต่อมาคือ สีที่นำมาใช้วาดบนกระดาษไข ใช้สีน้ำ สีอคริลิก สีน้ำมันไม่ได้ไม่งั้นกระดาษมันจะย่น สีที่ใช้ได้คือหมึกเจลและสีเมจิก

ผลงานชิ้นที่2 นำเสนอแนวความคิด นำเสนอโดยวาดผู้นำทางศาสนาไทยพุทธและอิสลาม ที่ยืนหันหน้าเข้าหากัน ต้องการแสดงออกถึง ความพึ่งพาซึ่งกันและกันของทั้งสองศาสนายังเหมือนเดิมทุกอย่างเหมือนเดิม แต่สถานการณ์ทำให้เกิดความเชื่อที่ผิดเกิดขึ้น ทำให้คนภายนอกเกิดการเข้าใจผิด สถานการณ์ทำให้เกิดความไม่เชื่อมั่น การสร้างสรรค์ผลงานจึงมีการเผาผลงานบางส่วน ที่แสดงออกถึงการทำลายความเชื่อมั่น

ปัญหาที่พบระหว่างการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่2 ปัญหาที่พบของชิ้นนี้ก็ไม่ได้แตกต่างจากชิ้นที่1 ชิ้นที่2 จะมีขนาดใหญ่กว่าชิ้นที่1 มาก การที่จะวางองค์ประกอบของภาพและรายละเอียดจึงต้องใช้พื้นที่ และความเปราะบางของกระดาษ ตอนกางชิ้นงานต้องมีความระวังเป็นอย่างมาก อีกปัญหาคือ ตอนติดตั้งไม้แขวนชิ้นงาน ชิ้นที่2 นี้ จะใช้ไม้ค้ำยันไม้แขวนชิ้นงาน ตอนติดกระดาษเข้ากันไม่มีความยุ่งยากเป็นอย่างมาก เพราะไม้ค้ำยันไม่ได้เป็นเส้นตรง หากติดกระดาษตามเส้นไม้ ชิ้นงานก็จะเอียงตาม ฉะนั้นตอนเซตชิ้นงานเราต้องหาความพอดีให้กับชิ้นงานไปด้วย

ข้อเสนอแนะในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งต่อไป

1. ผลงานในวิทยานิพนธ์ชุดนี้จุดเด่นในเรื่องของลวดลายของภาพ สามารถมีความหลากหลายได้มากกว่านี้ซึ่งสามารถพัฒนาต่อยอดได้ และการใช้ไฟเผาบนกระดาษต้องสามารถควบคุมเปลวไฟได้มากกว่านี้

2. ข้อมูลที่ได้ศึกษาและกระบวนการสร้างสรรค์จากวิทยานิพนธ์ชุดนี้ สามารถนำไปพัฒนาต่อยอด ปรับปรุงให้เหมาะสมกับเทคนิคที่ต้องการให้ได้มากกว่านี้ หรือเสริมแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานของตนเองได้

3. สามารถทดลองทำบนวัสดุอื่นๆนอกจากกระดาษไข ที่สะท้อนตอบสนองต่อเทคนิคการสร้างสรรค์ผลงานให้ได้มากกว่านี้

รายการอ้างอิง

- ไมตรี ลิ้มปิชาติ. ดร.กมล ทศนาถุชลี ศิลปินสองซีกโลก. กรุงเทพฯ วลี ครีเอชั่น, 2555.
- กำจร สุทนพงศ์ศรี. ศิลปะสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: วี. พรินท์ (1991), 2554.
- ชลูด นิ่มเสมอ. องค์ประกอบศิลปะ. กรุงเทพฯ อัมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2559.
- นันทา โรจนอุดมศาสตร์. การทำผ้าบาติก. กรุงเทพฯ: โอ. เอส. พรินต์ติ้งเฮาส์, 2536.
- ปุลณรัตน์ พิชัยไพบูลย์. จิตวิทยา: สุนทรียศาสตร์เชิงประจักษ์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560.
- ศักดิ์ชัย สายสิงห์. พุทธศิลป์สมัยรัตนโกสินทร์. กรุงเทพฯ: พิสิกส์เซ็นเตอร์, 2556.
- ศูนย์ข่าวภาคใต้."15 ปีไฟใต้ งบละลาย 3 แสนล้าน ตาย 4 พัน เจ็บกว่าหมื่น." Updated, 2562, เข้าถึงเมื่อ 22 มิถุนายน 2562, จาก <https://www.isranews.org/content-page/67-south-slide/72581-fifteen-72581.html>.
- สมภพ จงจิตต์โพธา. จิตรกรรมสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: วาดศิลป์, 2552.
- สำนักประชาสัมพันธ์เขต 3."วิถีชีวิตหลากหลายในสามจังหวัดชายแดนใต้." Updated, 2559, เข้าถึงเมื่อ , จาก https://pr.prd.go.th/phrae/ewt_news.php?nid=2487&filename=index.
- สุรชา บุญเปี่ยม."ศาสนา สาเหตุความขัดแย้ง หรือเครื่องมือแก้ความรุนแรงชายแดนใต้." Updated, 2554, เข้าถึงเมื่อ 16 มิถุนายน 2562, จาก <https://www.isranews.org/isranews-scoop/3665>.
- สุริยะ ฉายะเจริญ."Installation ศิลปะประเภทอิสตอลเลชั่น (ศิลปะจัดวาง)." Updated, 2558, เข้าถึงเมื่อ, จาก <http://jumpsuri.blogspot.com/2015/06/installation.html>.
- อนุโรจน์ จันทร์โพธิ์ศรี. "นิทรรศการจิตรกรรม “สุญญกาล”." 2558.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ดิศกร แววทองรักษ์
วัน เดือน ปี เกิด	28 พฤษภาคม 2535
สถานที่เกิด	จังหวัดยะลา
วุฒิการศึกษา	ศิลปบัณฑิต (สาขาวิชาทัศนศิลป์) คณะศิลปประจำชาติ วิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 62/2 หมู่ที่3 ตำบลตะโล๊ะ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี 94150
ผลงานตีพิมพ์	พ.ศ. 2562 นิทรรศการ มากกว่าศิลปะ #9 (MORE THAN ARTS #9) โครงการนิทรรศการวิทยานิพนธ์โดยนักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร หลักสูตรทัศนศิลป์ศึกษา คณะ จิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ และ คณะศึกษาศาสตร์ ปีการศึกษา 2561 ณ หอศิลป์บรมราชกุมารี อาคารศูนย์ปฏิบัติการทัศนศิลป์สิรินธร คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม

